GLASNIK POSTULATURE

BLAŽENI ALOJZIJE Stepinac

GODINA XXII. (2015.) 10. svibnja BROJ 2. CIJENA 10 KUNA

ISSN 1331-9124

Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

»Vjera nije kabanica koju možeš po volji okretati!«

(Bl. Alojzije Stepinac, 25. listopada 1935.)

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 11. ožujka 2015.

»Starost je poziv!«

PAPINA RIJEČ

Kad sam bio na Filipinima, filipinski me narod pozdravljao riječima: »Lolo Kiko« – to jest: »djed Franjo« – »Lolo Kiko«, govorili su! Najprije je važno istaknuti ovo: istina je da nas društvo želi odbaciti, ali Bog to sigurno ne želi. Gospodin nas nikada ne odbacuje. On nas poziva da ga slijedimo u svim životnim dobima, a starost također sadrži milost i poslanje, pravi Gospodinov poziv. Starost je poziv. Još nije došlo vrijeme za »uvući vesla u čamac«. To se životno doba, nesumnjivo, razlikuje od prethodnih; moramo ga malo osmisliti jer naša društva nisu spremna, ni duhovno ni moralno, dati tom razdoblju života njegovu punu vrijednost. Nekoć, u stvari, nije bilo tako uobičajeno imati vremena na raspolaganju; danas je to puno normalnije. Čak je i kršćanska duhovnost ostala pomalo zatečena, pa je potrebno osmisliti duhovnost starijih osoba. Ali, hvala Bogu, postoje svjedočanstva svetaca starije dobi! (...).

Dragi djedovi i bake, drage starije osobe, povedimo se za primjerom to dvoje staraca [Šimuna i Ane u hramu]! Postanimo i mi pomalo pjesnici molitve: uživajmo u traženju vlastitih riječi, poslužimo se onima kojima nas uči Božja riječ. Veliki je dar za Crkvu molitva djedova i baka i starijih osoba! Molitva starijih osoba i djedova i baka dar je za Crkvu, to je bogatstvo! To je velik poticaj mudrosti za čitavo ljudsko društvo; pogotovo za ono koje je prezaposleno, previše zauzeto, previše rastreseno. Netko mora pjevati, također za njih, pjevati o Božjim znakovima, obznanjivati znakove Božje, moliti za njih! Pogledajmo Benedikta XVI. koji je odlučio posljednji dio svoga života provesti u molitvi i slušanju Boga! To je lijepo! Veliki vjernik iz prošlog stoljeća, pravoslavne tradicije, Olivier Clement, rekao je: »Civilizacija u kojoj se više ne moli je civilizacija u kojoj starost više nema smisla. I to je zastrašujuće, trebamo prije svega starije osobe koje mole, jer starost nam je darovana upravo zbog toga.« Molitva starijih nešto je lijepo.

Možemo zahvaljivati Gospodinu za primljena dobročinstva i popuniti prazninu nezahvalnosti koja nas okružuje. Možemo moliti da se ispune očekivanja novih naraštaja i dati dostojanstvo sjećanju i žrtvama prethodnih naraštaja. Možemo podsjetiti ambiciozne mlade da je život bez ljubavi poput suhe zemlje besplodne. Možemo reći mladima koji se boje da se tjeskobu koju osjećaju pred budućnošću može pobijediti. Možemo naučiti mlade ljude koji su previše zaljubljeni u sebe da je veća radost u darivanju nego u primanju. Djedovi i bake čine stalni »zbor« velikoga duhovnog svetišta, gdje molitva prošnje i pjesma hvale podupiru zajednicu koja radi i bori se na polju života.

Molitva, dakle, neprestano pročišćava srce. Hvala i molitva Bogu sprječavaju srce da otvrdne u negodovanju i sebičnosti. Kako je ružan cinizam starije osobe koja je izgubila smisao svoga svjedočanstva, koja prezire mlade i ne prenosi mudrost života! Kako je, naprotiv, lijep poticaj koji starija osoba uspijeva prenijeti mladom čovjeku koji traga za smislom vjere i života! To je stvarno poslanje baka i djedova, poziv starijih osoba. Riječi djedova i baka imaju nešto posebno za mlade. I oni to znaju. Riječi koje mi je baka predala u pisanom obliku na dan moga svećeničkog ređenja i dalje nosim sa sobom, uvijek, u časoslovu i često ih čitam i čine mi dobro. Kako bih želio Crkvu koja izaziva kulturu odbacivanja preobilnom radošću zagrljaja između mladih i starijih! To je ono za što danas molim Gospodina, taj zagrljaj!

Kardinal Stepinac - »svetac čiste savjesti«

Pripreme blagdana i tijek samih svečanosti o 55. obljetnici smrti Stožernika Svete Rimske Crkve podsjećale su hrvatski narod na opći plač i bol naroda za svojim voljenim pastirom prije 55 godina, koji su, prema riječima vlč. Josipa Gjurana, bili »znak ljubavi i vjernosti naroda i javna osuda njegovih protivnika i njihovih postupaka«. Štoviše, brojnim sudjelovanjem hrvatskih katolika diljem domovine i svijeta očitovano je svjedočanstvo »da je kardinal Stepinac važan čovjek, izvanredna pojava u našem narodu i u Katoličkoj Crkvi, da je doista svetac.«

I to »ne svetac samo u katekizamskom smislu da traži i hoće dobro, a izbjegava zlo, nego da je on uvijek isključivo mislio, govorio, radio dobro i da je od srca opraštao uvrede i nepravde njemu nanesene, da se zauzimao za svakog čovjeka i kod ljudi i kod Boga i da je posjedovao istinske kršćanske krjeposti u herojskom stupnju«. Ove riječi nekadašnjeg torontskog župnika Josipa Gjurana bile su proročke. Njima je nadodao i ovu misao koja tumači i misao i želje našega srca: »Crkva mu se može odužiti samo tako da ga što prije javno kanonizira za sveca Crkve kakvim ga je već učinio naš hrvatski narod. Tada će kardinal Stepinac dobiti svoje pravo mjesto, a i naša će Hrvatska time biti proslavljena.«

Gotovo svi propovjednici prigodom Stepinčeva 2015. progovorili su o Stepincu kao svjedoku čiste savjesti. Kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, u zagrebačkoj prvostolnici reče da je nadbiskup Stepinac »svetac čiste savjesti«. Znakovito su brojni govornici upozorili i na lakrdiju sudskog postupka što ga je komunistički režim montirao kako bi isključio nadbiskupa Stepinca iz javnog života. Sâm blaženi Alojzije tu je lakrdiju prozvao skandalom nad kojim se sablaznio sav civilizirani svijet, »juridičkim ubojstvom nevina čovjeka«. Naime, u pismu Okružnom sudu u Osijeku, koji ga je zvao na parnicu s ciljem da mu se produži zatvorska kazna, on je to 5. prosinca 1959. opisao ovim riječima: »Ja sam po Vrhovnom narodnom sudu NRH 11. X. 1946. osuđen na 16 godina prisilnog rada, stvarno na tamnicu u Lepoglavi, a danas na internaciju u Krašiću. Ta osuda bila je juridičko umorstvo nevina čovjeka (...). Posljedica te osude, nad kojom se skandalizirao sav civilizirani svijet, bila je, da je moj fizički život u roku od ovih trinaest godina, što ih provodim u zatvoru i internaciji, dospio na rub groba.«[1]

Štoviše, na završetku istražnog postupka, 20. rujna 1946., on je političku pozadinu svoga suđenja prikazao ovim riječima:

* Kao tajnik zagrebačkog nadbiskupa dr. Antuna Bauera bl. Alojzije je uvijek bio vjeran zvanju i službi

»Moje hapšenje i zatvor i istražni postupak ima pripremiti očigledno materijal za sud protiv mene. Danas je u cijelom kulturnom svijetu omraženo direktno napadati Crkvu i vjeru. Zato se tamo, gdje se hoće nešto poduzeti protiv predstavnika Crkve, mora naći

1 *Pismo sudištu u Osijeku*, Krašić, 4. prosinca 1959., u: Alojzije Viktor STEPINAC, *Pisma iz sužanjstva (1951–1960). Prigodom 100. obljetnice rođenja* (priredio: J. BATELJA; unaprijed: PISMA), Zagreb, 1998., str. 351s.

politička podloga, što je protiv mene nađeno u ovoj formi. Ni po Božjem, ni po naravnom, ni po internacionalnom pravu nijedan ispravan sud ne bi me nikada mogao osuditi za ono što mi se imputira, kad bi pregledao cijelu situaciju u kojoj smo se nalazili. Moja je krivnja sto posto u tome, što nisam mogao pokleknuti pred zahtjevima komunizma koji jedini vlada u ovoj zemlji.«[2]

Neutemeljenost sudske presude nadbiskupu Stepincu, koju je Vrhovni sud NRH donio po nalogu Komunističke partije, ima i danas posljedice u djelovanju hrvatskog pravosuđa u Republici Hrvatskoj koje se, stječe se dojam, još uvijek nije odvojilo od komunističke matrice. Doista bi bilo vrijeme da oni koji su baštinili sudske presude Vrhovnog suda Narodne Republike Hrvatske prouče dokumentaciju sudskog postupka protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca i donesu pravorijek u prilog povijesnoj istini. Tek tada će se dogoditi ono što je bl. Alojzije Stepinac predvidio i nagovijestio tijekom sudske rasprave 1. listopada 1946.: »Ja kažem ovo, kad se prilike srede i smire, kad se budu mogli publicirati svi dokumenti, kad se budu mogli isti u miru raditi i izraditi, kad svi faktori mogu slobodno da kažu svoju riječ, bez ikakvog straha, potpuno slobodno u svjetlu čiste istine, sa političkog i moralnog stanovišta, ne će se naći ni jedan čovjek koji bi upro prst na zagrebačkog nadbiskupa.«[3]

* Bl. Alojzije Stepinac: »Što duže živim, to te više ljubim, Crkvo sveta Božja!«

Značajno je istaknuti da se velik broj propovjednika prisjetio Stepinčeve hrabrosti i njegova istinoljubivog rodoljublja koje je u vrijeme komunističkoga mraka poistovjećivano s ustaštvom. Na takve objede Stepinac je 3. listopada 1946. uzvratio: »Nisam bio *persona grata* ni Nijemcima ni ustašama. Nisam bio ustaša, niti sam položio njihovu zakletvu, kako su činili vaši činovnici koji su ovdje. Hrvatski se narod plebiscitarno izjasnio za hrvatsku državu i ja bih bio ništarija, kad ne bih osjetio bilo hrvatskog naroda, koji je bio rob u bivšoj Jugoslaviji (...). Što sam govorio o pravu hrvatskog naroda na slobodu i nezavisnost, sve je u skladu s osnovnim principima saveznika istaknutima u Jalti i u Atlantskoj povelji. Ako prema ovim zaključcima svaki narod ima pravo na svoju nezavisnost, zašto bi se to onda branilo samo hrvatskom narodu? Sveta Stolica je toliko naglašavala da i mali narodi i narodne manjine imaju pravo na slobodu. Zar katolički biskup i metropolit ne bi o tom smio ni pisnuti? Ako treba, past ćemo, jer smo vršili svoju dužnost. Ako mislite, da je hrvatski narod zadovoljan ovom sudbinom ili mu eventualno još pružite priliku da se izjasni, s moje strane nema poteškoća. Poštivao sam volju svoga naroda i poštivat ću je.«[4]

O tome je prozborio na završetku misnoga slavlja u Krašiću i postulator dr. Juraj Batelja prisjetivši se kako su mnogi od onih koji se danas udaraju u prsa, hvaleći se hrvatskim rodoljubljem, u vremenu nakon završetka Drugoga svjetskog rata slali u logore i pod zemlju sve one koji su zastupali pravo hrvatskoga naroda na njegovu državu. Bili su to »antifašistički Jugoslaveni« koji su stvarali zajednicu »južnoslavenskih naroda na temelju bratstva i jedinstva«, a to je značilo unitarističku, velikosrpsku Jugoslaviju, u koju se planiralo utopiti hrvatski narod.

Nije uzmanjkalo ni propovjednika koji su za ovogodišnje Stepinčevo prepoznali u njegovu životu u herojskom stupnju življene teološke krjeposti vjere, ufanja i ljubavi te moralnih krjeposti razboritosti, pravednosti, umjerenosti i jakosti. Tako se i na temelju ovogodišnjeg Stepinčeva može doći do spoznaje da je bl. Stepinac, kako je to u svojoj propovijedi u trodnevnici ustvrdio mons. Ivan Šaško, »biser hrvatske duhovnosti«.

Jer nadbiskupu Stepincu nisu presjekli vrat i na javnom trgu prolili njegovu krv, mogu se čuti prigovori da on nije u pravom smislu mučenik. A on je u pravom smislu kršćanski mučenik jer je krv prolio za istine kršćanske vjere, pritiješnjen sustavnim progonom komunističkog režima i bolešću koju mu je taj režim prouzročio u zatvoru. Zbog tih činjenica mu je za vrijeme krašićkog sužanjstva izvađeno više od 36 litara krvi. On je sâm o tome rekao: »Inozemni i doma-

2 Juraj BATELJA, *Blaženi Alojzije Stepinac – Svjedok Evanđelja ljubavi. Životopis, dokumenti i svjedočanstva – prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskoga rata*, Knjiga 3., Zagreb, 2010., str. 370.

3 *Copia publica trans. proc. s. virt. et mart. S. D. Aloisii Stepinac, S. R. E. Cardinalis* (Dokumenti iz postupka o kreposnom životu i mučeništvu sluge Božjega Alojzija Stepinca, Kardinala Svete Rimske Crkve), Rim, 1993., sv. LXX., str. 2153.

4 Blaženi Alojzije STEPINAC, *Propovijedi, govori, poruke (1941.–1946.)*, (priredio: J. Batelja), Zagreb, 2012., str. 505.–506.

ći liječnici učinili su što su mogli da mi život produlje, ali mi zdravlja povratili nisu niti će ikada više moći. Istočili su mi dosada 34 litre krvi i točenje se i dalje nastavlja.«[5]

Teško stanje je 20. veljače 1958. opisao sljedećim riječima: »Ako naglo ne svršim, vidim da ću mnogo patiti. Počela me boljeti i desna noga. Ali strpljivi moramo biti *usque ad effusionem sanguinis*[6].

Da, ali to je kod mene malo drukčije – reče sada smješeći se: Sveci su prolili 5 l krvi – i u raju su, a ja već 30 l i još sam jadni grješnik – i borim se. Gospodine, *cur fecisti sic*[7] – to ne smijemo pitati!«[8]

Neka primjer njegova života i svjedočanstvo čiste savjesti pridonesu prosperitetu kršćanske vjere i napretku hrvatskog naroda, čija je kultura izrasla na kršćanskim korijenima. U tom vidu aktualna je i njegova poruka zapisana u oporuci 9. listopada 1959.: »Hrvatskom narodu, iz kojega sam nikao, nastojao sam koristiti, koliko sam mogao (...) stavljam ponovno na srce, da ostane uvijek čvrst u svetoj vjeri katoličkoj i vjeran Svetoj Apostolskoj Stolici Petrovoj!«[9]

Neka članci, slike i prilozi u ovom broju *Glasnika* pridonesu još boljem poznavanju bl. Alojzija Stepinca i u nama pobude želju da ga nasljedujemo u vjeri, pouzdanju i ljubavi prema Bogu, Kristu Isusu i Svetoj Crkvi Katoličkoj, koju je kao lađu stavio u valovlje svijeta da ljudski rod vozi u luku vječnoga života.

U Zagrebu 19. travnja 2015.

dr. Juraj Batelja, postulator

5 PISMA, str. 351.–352.

6 Sve do prolijevanja krvi.

7 Zašto si to učinio?

8 Josip VRANEKOVIĆ, *Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca*, (priredio: J. Batelja), Zagreb, 2011., str. 600.

9 PISMA, str. 350.

* Svećenici oko oltara u Krašiću na blagdan Stepinčeva o 55. obljetnici smrti bl. Alojzija Stepinca. Misno je slavlje predvodio mons. Juraj Batelja, s njim je kod oltara bilo 49 svećenika, pet ih je ispovijedalo u crkvi

Molitva za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca

Gospodine Bože, ti si blaženom Alojziju Stepincu udijelio milost ne samo vjerovati u Isusa Krista nego i trpjeti za njega. Neustrašivim apostolskim žarom i ljubavlju prema Crkvi ostao je vjeran do smrti.

Ubroji blaženoga Alojzija među svece sveopće Crkve da nam bude primjer i zagovornik u borbama života na putu vječnoga spasenja. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen

/Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ... /
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.
Nakon toga izmoli: Oče naš, Zdravo, Marijo, Slava Ocu, sa zazivom: *Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!*

* * *

* Naslovnica slovenskog izdanja knjige: *Luč na poti življenja. Duhovni življenjepis blaženoga Alojzija kardinala Stepinca, zagrebškega nadškofa, mučenca*, (prijevod: Janez Cerar, CM), Družina, Ljubljana, 2013. (hrvatsko izdanje: Juraj BATELJA – Hugh C. BARBOUR pod naslovom: Svjetlo na putu života. Duhovni *životopis bl. kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika,* objavljeno je u Zagrebu, u studenom 2007.)

»Pastir i mučenik Alojzije u okolnostima nametanja neslobode, očuvao je slobodu«

* Mnoštvo štovatelja bl. Alojzija Stepinca ispunilo je zagrebačku Prvostolnicu na njegov blagdan 10. veljače 2015.

Blagdan blaženoga Stepinca godine 2015. svečano je proslavljen u Zagrebačkoj nadbiskupiji i u svim drugim hrvatskim biskupijama, među Hrvatima diljem svijeta. Osobito svečano bilo je u brojnim župama i središtima iseljenih Hrvata. Mnoštvo vjernika koje je sudjelovalo u trodnevnim ili devetodnevnim pripremama za Stepinčevo 2015. upućivalo je na narodni plebiscit o svetosti bl. Alojzija Stepinca. Djeca i mladi, muževi i žene, bolesnici i ranjenici, dobrovoljci Domovinskog rata i vjernici različitih zvanja i uzrasta radosno su se i s ponosom uključivali u pripremu da prigodom 55. obljetnice mučeničke smrti kardinala Alojzija Stepinca bolje upoznaju njegov lik. Slušajući Božju riječ i u svjetlu te riječi, shvaćali su da je blaženi Alojzije doista bio izvanredna pojava u našem narodu i u Crkvi.

Trodnevnica u zagrebačkoj prvostolnici započela je u subotu 7. veljače. Euharistijsko slavlje predvodio je zagrebački pomoćni biskup Mijo Gorski koji je, govoreći o liku bl. Alojzija Stepinca, istaknuo da se »Blaženik kao i nekad, tako i danas 55 godina nakon smrti, brine za povjereni mu narod«. Nastavio je: »On je u prvostolnici prisutan ne samo svojim tijelom koje tu počiva, nego snagom svoga duha, nazočan je kao pastir koji bdije nad vjerom svoga naroda, koji posreduje u nevoljama, koji okuplja vjernike oko svojega groba. (...) on i danas pomaže, posreduje svojim zagovorom, svojim primjerom da Isus spasitelj dotakne srca i savjesti ljudi.« Drugoga dana trodnevnice, u nedjelju 8. veljače, euharistijsko slavlje u zagrebačkoj katedrali predvodio je pomoćni biskup zagrebački Ivan Šaško. On je u propovijedi podsjetio da je »pastir i mučenik Alojzije u okolnostima nametanja neslobode, očuvao slobodu (...) prihvatio je mudrost križa, radi upućivanja na uskrsnuće«.

Posljednjega dana trodnevne priprave za blagdan bl. Alojzija Stepinca, u ponedjeljak 9. veljače, misno slavlje predvodio je biskup Valentin Pozaić u zajedništvu s desetak svećenika. U homiliji je istaknuo kako u zlom svijetu nije važno biti čestit i pošten, nego politički korektan, uspješan krivokletnik i izdajica. Bl. Alojzije vjerovao je Isusovim riječima »ja sam Put, Istina i Život«. On je »tim putem hrabro hodio i tu istinu svim srcem živio. Nakon poniženja i progona i mučeništva stekao je život časti i dostojanstva, moralnoga autoriteta u svom narodu. I više od toga. Stekao je čast oltara«.

Na sam blagdan, u srijedu 10. veljače 2015., svečano misno slavlje u zagrebačkoj prvostolnici tradicionalno u 19 sati predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. U koncelebraciji su bili apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico, križevački vladika Nikola Kekić, bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak, zagrebački pomoćni biskupi Va-

lentin Pozaić, Ivan Šaško i Mijo Gorski te 150 svećenika.

Nakon popričesne molitve, kardinal je kod groba bl. Alojzija Stepinca izmolio molitvu za njegovo proglašenje svetim.

Pjevanje je animirao katedralni zbor pod ravnanjem mo. Miroslava Martinjaka uz orguljsku pratnju mo. Nevena Kraljića.

Istoga dana, 10. veljače, u 14 sati, u vrijeme kada je prije 55 godina Blaženik predavao svoju dušu Gospodinu, u zagrebačkoj prvostolnici održana je »Ura preminuća bl. Alojzija Stepinca«. Pripremili su je i u njoj sudjelovali svi bogoslovi i odgojitelji Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu. Pobožnost je predvodio duhovnik preč. Vlado Razum, pjevao je zbor bogoslova.

Stepinčevo je proslavljeno svečanim misnim slavljima u katedralama, župnim crkvama i filijalnim kapelama te priredbama, koncertima, sportskim natjecanjima i natjecanjima o poznavanju Blaženika. Između brojnih mjesta iz kojih je Uredništvo primilo izvješća o proslavama ovogodišnje liturgijske proslave bl. Stepinca izdvajamo sljedeća: Livorno Ferraris, Nica, župe blaženog Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici, Dugoj Resi, Kutinskoj Slatini, Budaševu, Koprivnici, Ivanovcu kod Čakovca, na Hebrangu u Slavonskom Brodu, u Virovitici, u Novskoj, na Bilom brigu u Zadru, u Srimi (Šibenik), u Orašju (BiH), u Zapovjedništvu HKOV-a u Karlovcu, u crkvi sv. Lovre u Požegi, u Stražemanu, u Funtani, u dubrovačkoj katedrali, u katedrali u Varaždinu, u sarajevskoj katedrali Srca Isusova, u župnoj crkvi sv. Petra ap. u Zaprešiću, u kapeli u Sopu (Ivanja Reka), u australskim gradovima Canberri i Wollongongu, u HKM u Portorožu, u HKŽ u Kelkheimu itd.

»Neustrašivi svjedok čovječnosti i istine«

Misli iz propovijedi kardinala Josipa Bozanića na Stepinčevo 2015.

Nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić propovijeda na blagdan bl. Alojzija Stepinca u zagrebačkoj prvostolnici, 10. veljače 2015.

»Braćo i sestre, spomen na blaženoga Alojzija Stepinca govori o neustrašivom svjedoku čovječnosti i istine, vjernosti Crkvi, koji se sav pouzdao u Boga. Jednako tako s njegovim je svjedočanstvom povezan pokušaj drugih da se nepravda proglasi pravdom i politička manipulacija pravosuđem. Osuđeni nadbiskup Stepinac do dana današnjega ostao je živjeti kao primjer žrtve onih sudišta koja ne mare za činjenice, ni za dostojanstvo suđenja.

Njegova je osuda u novijoj hrvatskoj povijesti postala simbolom svega što je provodio jedan od totalitarizama, onaj komunistički, stvarajući privid pravednosti i demokracije. Teško je pomisliti da se napredak Domovine može očekivati sve dok ne postoji ravnoteža u zakonima koji sadrže jasne temeljne vrijednosti vodeći brigu o stvarnim životima ljudi; dok nema stabilnosti institucija koje ne djeluju po političkome ili ideološkome diktatu, nego teže k pravednosti, vođeni istinom; dok se ne štiti čestitost i ne poštuje savjest.

Život i smrt blaženoga Alojzija hrvatskom je narodu dobar pokazatelj za čime se u sadašnjosti ne smije ići, kao i to na što se u budućnosti ne smije oslanjati. Nažalost, i danas smo suočeni s činjenicom da se u našoj Domovini, unutar širih društvenih previranja, ne pazi na sve opasnosti koje mogu proizaći iz nedostatne brige oko donošenja i provođenja zakona (...).

Braćo i sestre, nadbiskup Stepinac je svetac čistoće savjesti i njega trebamo zazivati u kušnjama u kojima Boga želimo odijeliti od svakidašnjega življenja. Kršćanin nema dvostruka mjerila. Upravo to je i zahtjevno i radosno. Zahtjevno jer nas suočava s našim grijesima, ali prije svega je radosno jer znamo da je u svakom trenutku Bog po Isusu Kristu naš suputnik, pomoćnik i utjeha. Mi se po Blaženikovu zagovoru uzdamo u Božju pomoć i on nam pomaže (...).

Ovdje smo u Stepinčevoj katedrali jer osjećamo zov Blaženikove privlačnosti i blizine. Riječi ne mogu obuhvatiti sve što se događa ovdje na Blaženikovu grobu. Koliko je dodir njegova lika, njegova groba, dodir sklopljenih ruku stvorio novih dodira milosti i vratio čovjeka na poštivanje Boga, na molitvu za oproštenje i na put čistoće savjesti u ispovijedi; na obraćenje i dobra djela, na

vjeru koja čovjeka povezuje s Bogom i bližnjima.

Ovdje smo u Stepinčevoj katedrali, moleći ustrajno njegovu pomoć i moleći za njegovo proglašenje svetim. Njemu se utječemo i s njime molimo za našu djecu i mlade, za bračne parove i naše obitelji, za sve potrebne, progonjene i patnike, za naše hrvatske branitelje i za dragi nam hrvatski narod.

Blaženi Alojzije, vidiš nas okupljene oko sebe; poznaješ naše nakane koje pred Gospodina donosimo u tvome pouzdanju. Izmoli nam snagu u svim kušnjama; čuvaj sve nas, Crkvu i hrvatsku domovinu! – Amen.«

* Mješoviti zbor župne crkve sv. Fabijana i Sebastijana iz Jelse, predvođen župnikom mons. Stankom Jerčićem, svojim je pjevanjem uveličao proslavu Stepinčeva 2015. u crkvi sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2015.

Rim

Hrvatska rimska zajednica svečano je proslavila blagdan blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika, u Papinskom hrvatskom zavodu i hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu. Euharistijsko je slavlje predvodio i propovijedao pročelnik Kongregacije za nauk vjere kardinal Gerhard Ludwig Müller u koncelebraciji s apostolskim nuncijem nadbiskupom Martinom Vidovićem i sedamdesetak svećenika. Među njima su bili, uz poglavare i studente Zavoda, msgr. Henryk M. Jagodziński iz Državnoga tajništva Svete Stolice, p. Benedikt Lautenbacher SJ, rektor Zavoda »Germanicum et Hungaricum«, p. Ante Lozuk SJ, rektor Russicuma, msgr. Vladimir Stahovec, rektor slovačkoga zavoda, p. Siniša Balajić OFM – rektor Antonianuma, o. Zdenko Križić OCD – rektor Terezianuma, predstavnici drugih zavoda i rimskih dikasterija te hrvatski svećenici i redovnici koji su na studiju ili službi u Rimu. Pročelnik Kongregacije za proglašenje svetima kardinal Angelo Amato uputio je pismo s pozdravima i čestitkom. Svetoj su misi također nazočili brojni veleposlanici pri Svetoj Stolici i drugi diplomatski djelatnici: Filip Vučak – Republika Hrvatska, Slavica Karačić – Bosna i Hercegovina, Juan Carlos Gamarra Skeels – Peru, Gábor Győriványi – Mađarska, Peter Sopko – Slovačka, Mariano Palacios Alcocer – Meksiko. Veleposlanik Republike Hrvatske u Italiji gosp. Damir Grubiša uputio je svoje čestitke i pozdrave sa službenoga puta. Valja istaknuti da je i talijanski katolički dnevnik »Avvenire« na istaknutom mjestu donio 10. veljače u rubrici »Svetac dana« izvješće o bl. kardinalu Alojziju Stepincu.

Na početku euharistijskoga slavlja rektor Zavoda sv. Jeronima msgr. Jure Bogdan pozdravio je sve nazočne te izrazio svoju osobitu radost što večerašnje slavlje predvodi kardinal Gerhard Ludwig Müller. Naime, kako je istaknuo msgr. Bogdan, proslavu Stepinčeva u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima uglavnom su predvodili predstojnici jednog od rimskih dikasterija, a kardinal Müller je četvrti u nizu pročelnika Kongregacije za nauk vjere koji su prihvatili poziv hrvatske zajednice. Prije njega to su učinili njegovi neposredni prethodnici kardinal Franjo Šeper (1970. – 1981.), Joseph Ratzinger (1998.) i William Levada (2010.).

Kardinal Müller razvio je homiliju polazeći od slike iz Ivanova evanđelja o pšeničnom zrnu koje mora umrijeti da bi donijelo obilan rod. Ova se riječ ostvarila u tolikim kršćanskim mučenicima tijekom stoljeća »koje je Providnost darovala Božjemu narodu da mu budu čvrsto uporište, zaštita i svjetionici u olujama života… Jedan od njih je blaženi Alojzije Stepinac, zagrebački nadbiskup, kardinal i mučenik«, objasnio je kardinal Müller. U nastavku homilije istaknuo je nekoliko znakovitih epizoda iz života bl. Alojzija, ne samo iz njegove pastirske službe nego i iz njegova djetinjstva i mladenaštva. Štoviše, u njegovu je životnom putu prepoznao sažet primjer onoga što je hrvatski katolički puk pretrpio kroz stoljeća, a u njegovu hrabru svjedočenju vjere ono iz čega je hrvatski narod crpio snagu: »Poznato mi je kako je hrvatski narod u svojoj dugoj povijesti, na vjetrometini svjetova i kultura izdržao

* Velik broj Hrvata i Rimljana sudjelovao je u euharistijskom slavlju u crkvi sv. Jeronima Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, na Stepinčevo 10. veljače 2015.

* Kardinal Gerhard Ludwig Müller predvodi euharistijsko slavlje u crkvi sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2015.

u mnogim kušnjama i napastima. Njegova glavna pokretačka snaga i jamstvo opstojnosti bila je i ostala zdrava obitelj u kojoj se poštuju naravni i Božji zakoni. Sveto pismo i tradicionalna praksa Crkve gledaju u brojnim zdravim obiteljima znak božanskog blagoslova i velikodušnosti roditelja. Naš blaženik Alojzije upravo potječe iz jedne slične obitelji, s brojnim potomstvom, iz Krašića u Zagrebačkoj nadbiskupiji, u Hrvatskoj«, rekao je kardinal Müller te zatim ukazao na kršćanske krjeposti koje su Alojzijevi roditelji živjeli u svakodnevnom obiteljskom životu odgajajući svojih jedanaestero djece. Prisjetio se oca Josipa kojega su »resile radinost, spretnost i radikalnost u kršćanskim načelima«, te majke Barbare koja je »s krunicom u ruci, čestim postovima i molitvom donosila dnevne obiteljske odluke u odgoju vlastite djece«. Kardinal je zaključio da je upravo takva obiteljska škola života, svojevrsna Crkva u malome, pripremila i usmjerila Alojzijev put k svećeništvu.

Iz biskupske službe bl. Alojzija ukazao je ponajprije na njegovo hrabro zauzimanje za progonjene i obespravljene tijekom Drugoga svjetskog rata. Ne samo da je zagrebački nadbiskup u propovijedima »dizao glas protiv ratnih strahota i uništavanja«, nego je »poduzimao mnoge akcije da svima ublaži boli i patnje«. Bl. Alojzije »u jeku II. svjetskoga rata grmio je s propovjedaonice zagrebačke prvostolnice«, naglasio je kardinal, njegove su riječi često bile neugodne upravo zato jer su bile utemeljene na Evanđelju i promicale evanđeoska moralna načela koja su bila ugrožena. Tako npr. propovijed od 25. listopada 1942. na svetkovinu Krista Kralja kad je Stepinac u vrtlogu rata i bezbožnih rasnih ideologija i zakona rekao: »Svaki narod i svaka rasa, kako se danas odrazuju na zemlji, imade pravo na život dostojan čovjeka i na postupak dostojan čovjeka. Svi oni bez razlike, bili pripadnici ciganske rase ili koje druge, bili crnci ili uglađeni Europejci, bili omraženi Židovi ili ponosni Arijci imaju jednako pravo da govore 'Oče naš, koji jesi na nebesima!' (Mt 6,9).«

Kardinal Müller je podsjetio i na ulogu bl. Alojzija Stepinca u obrani kršćanskih obitelji: »I

»Poznato mi je kako je hrvatski narod u svojoj dugoj povijesti, na vjetrometini svjetova i kultura izdržao u mnogim kušnjama i napastima. Njegova glavna pokretačka snaga i jamstvo opstojnosti bila je i ostala zdrava obitelj u kojoj se poštuju naravni i Božji zakoni.«, rekao je kardinal Müller.

sam odrastao u kršćanskoj obitelji, poduzimao je mnoge pastoralne akcije koje su izgrađivale kršćanski moral u obiteljima i kršćansku viziju svijeta. Pred pogubnim ideologijama, komunizma, fašizma i nacionalsocijalizma bio je jasan i beskompromisan«, rekao je kardinal te naveo ove riječi hrvatskoga blaženika: »Ne možemo priznati sistema, koji bi negirao obitelj, u kojoj Crkva gleda Božju instituciju i temeljnu stanicu svakoga naroda. Htjeti muža i ženu učiniti bračnim drugovima samo za vrijeme dok postoje osjetilne veze; htjeti obitelji oduzeti sveti sakramentalni značaj i zapriječiti da bude izvor života i odgajalište djece; htjeti dijete oteti roditeljima i proglasiti ga svojinom

»Ne možemo priznati sistema, koji bi negirao obitelj, u kojoj Crkva gleda Božju instituciju i temeljnu stanicu svakoga naroda. Htjeti muža i ženu učiniti bračnim drugovima samo za vrijeme dok postoje osjetilne veze; htjeti obitelji oduzeti sveti sakramentalni značaj i zapriječiti da bude izvor života i odgajalište djece; htjeti dijete oteti roditeljima i proglasiti ga svojinom države: znači pokolebati prirodni zakon života u njegovim temeljima, znači uništiti ne samo obitelj nego i sam narod i državnu zajednicu.«

* Vjerničko mnoštvo pobožno sudjeluje u misnom slavlju u crkvi Presvetoga Trojstva u Krašiću, 10. veljače 2015.

države: znači pokolebati prirodni zakon života u njegovim temeljima, znači uništiti ne samo obitelj nego i sam narod i državnu zajednicu.« Na završetku homilije zaključio je da bl. Alojzije Stepinac ono što je bio za života, ostaje i poslije smrti: duhovni kompas kršćanskome puku.

Na kraju euharistijskoga slavlja rektor msgr. Jure Bogdan zahvalio je kardinalu Mülleru te zaželio da ga zagovor bl. Alojzija Stepinca prati u njegovoj »važnoj i dragocjenoj službi za sveopću Crkvu«. Isto je tako zahvalio svim članovima diplomatskoga zbora, predstavnicima papinskih zavoda i sveučilišta, članovima raznih dikasterija Rimske kurije te svim svećenicima, redovnicima i redovnicama te vjernicima koji su sudjelovali na proslavi.

Osobito je zahvalio mješovitom zboru župe Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Jelse s otoka Hvara, pod ravnanjem Slavka Reljića, koji su tijekom svete mise pjevali. Za ovu su prigodu stigli u pratnji svoga župnika msgr. Stanka Jerčića, generalnoga vikara Hvarske biskupije, i don Jure Martinića. Također je zahvalio i bogoslovima u liturgijskoj asistenciji, pitomcima Papinskoga zavoda »Germanicum et Hungaricum«, čiji je član svojedobno bio i bl. Alojzije Stepinac.

Nakon euharistijskoga slavlja bila je prigoda za razgovor i susret uz domjenak u zavodskim prostorijama.

Krašić

Na 55. obljetnicu smrti blaženog kardinala Alojzija Stepinca, 10. veljače, u crkvi Presvetog Trojstva u Blaženikovoj rodnoj župi Krašiću svečano euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao postulator Stepinčeve kauze mons. Juraj Batelja u koncelebraciji s mons. Zlatkom Korenom, rektorom Hrvatskog nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke, preč. Josipom Jakovčićem, dekanom Ozaljsko-lipničkog dekanata, te 49 svećenika.

Riječ pozdrava okupljenim svećenicima i vjernicima pristiglim iz raznih krajeva domovine, koji su dupkom ispunili crkvu i prostor oko nje, uputio je domaći župnik Dragutin Kučan. Na misi je pjevao mješoviti župni zbor pod vodstvom i uz orguljsku pratnju s. Mirjam Dedić.

Blaženikove moći u oltaru nove župne crkve u Kutinskoj Slatini

U nedjelju 8. veljače 2015. u župnoj crkvi bl. Alojzija Stepinca u Kutinskoj Slatini prigodom petnaeste obljetnice osnutka župe i blagdana bl. Alojzija Stepinca, zaštitnika župe, misno slavlje predvodio je sisački biskup Vlado Košić. Na radost brojnih župljana i hodočasnika biskup Košić je posvetio župnu crkvu i u njezin glavni oltar položio moći blaženoga Alojzija Stepinca.

Moći bl. Alojzija Stepinca ugrađene u oltar župne crkve u Ivanovcu

Varaždinski biskup Josip Mrzljak pohodio je na Stepinčevo 10. veljače 2015. župu blaženog Alojzija Stepinca u Ivanovcu kod Čakovca. Tom prigodom posvetio je župnu crkvu sv. Vida i novi glavni oltar, u čije je podnožje ugradio moći bl. Alojzija

* Sisački biskup Vlado Košić predvodi misno slavlje u Kutinskoj Slatini, 8. veljače 2015.

* Mons. Stanko Lasić pruža moći bl. Alojzija Stepinca na čašćenje vjernicima u dubrovačkoj katedrali, 10. veljače 2015.

Stepinca. Brojnim svećenicima i vjernicima velikodušni domaćin bio je domaći župnik Danijel Bistrović te predstavnici župnih vijeća.

Stepinčevo u Dubrovniku

Dubrovački biskup Mate Uzinić predvodio je 10. veljače 2015. u dubrovačkoj katedrali svečano euharistijsko slavlje kojim je proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca. Nakon mise vjernicima su dane na čašćenje moći bl. Alojzija u novom relikvijaru. Mons. Uzinić je u propovijedi progovorio o Stepinčevoj suvremenosti: »On nam prije svega poručuje da smo i mi na svoj način izabrani i poslani, ali i da je to naše poslanje, poslanje u naš, a ne njegov svijet i vrijeme.«

Katedralni župnik dr. don Stanko Lasić predstavio je novi relikvijar u kojem se čuvaju moći bl. Alojzija Stepinca, a prvi put je vjernicima na čašćenje dan u ovogodišnjoj procesiji za Festu sv. Vlaha. Autor relikvijara je Tomislav Kršnjavi. Na horizontali križa prikazi su Isusove osude pred Pilatom te Isusova bičevanja, kao što je i bl. Alojzije bio nepravedno osuđen i mučen uzništvom. Između tih dvaju prizora ispisan je Isusov poziv iz Matejeva evanđelja: »Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone.« U temelju vertikale križa prikaz je Isusa u molitvi u Getsemanskom vrtu, gdje moli Oca da ga mimoiđe čaša muke, no neka bude ne njegova već Očeva volja. Nad tim je prizorom stoga ispisano – *Fiat voluntas Tua*, riječi s kojima je Stepinac odlazio k nebeskom Ocu. Na samom vrhu prizor je Golgote na kojoj, uz dva razbojnika, Isus umire na križu probodena srca kopljem rimskog vojnika. Dovršena Isusova muka tri je dana potom iznijela Uskrsnuće, a muka bl. Alojzija njegovo blaženstvo u Gospodinu. U središte križa smještena je sama relikvija u crveno staklo, a na pozadini Stepinčev biskupski grb te njegovo biskupsko geslo – *In Te, Domine, speravi.*

Sve čitatelje *Glasnika* i štovatelje bl. Alojzija Stepinca koji su se pismenim putem preporučili u zagovor bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovu grobu, potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u svetoj misi svakog 10. u mjesecu u zagrebačkoj prvostolnici u 18 sati.

* * *

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

OBAVIJEST ČITATELJIMA GLASNIKA

Vjernici koji na zagovor bl. Alojzija Stepinca budu uslišani – zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost – neka opis uslišanja i cjelovitu liječničku dokumentaciju dostave na adresu: dr. Juraj Batelja, postulator • Kaptol 18, p. p. 949 • 10001 ZAGREB

Blaženi Alojzije i redovništvo

Prema riječima pape Franje, o 50. obljetnici objavljivanja dekreta Drugoga vatikanskog koncila o prilagođenoj obnovi redovničkog života *Perfectae caritatis*, 2015. godina određena je da bude Godina posvećenog života. Započela je u nedjelju, 30. studenoga 2014., a završit će 2. veljače 2016. Uz tu važnu odluku i događanje u općoj Crkvi i Crkvi u Hrvata donosimo razmišljanja bl. Alojzija Stepinca o naravi i poruci redovničkog života. Riječ je o pismu koje je kao sužanj uputio s. Franciski Dušić,[1] provincijalnoj glavarici Družbe kćeri Božje Ljubavi, a svojim sadržajem nadahnjuje narav i smisao redovničkog poziva i posvećenja.

* Nadbiskup Alojzije Stepinac s časnim sestrama milosrdnicama i učenicama njihove Djevojačke škole u Daruvaru godine 1939.

Krašić, 2. IV. 1954.

Časna Majko!

Dr. Šeper upozorio me preko ovdašnjeg g. župnika, da slavite dvadesetipetu godišnjicu svetih redovničkih zavjeta. Ja Vam srdačno čestitam tu slavu. Proživljavate ju u teškim časovima, a još k tomu, ako se ne varam, u svojstvu provincijalne glavarice, što podvostručava brige današnje redovnice.

Ali, ako ima danas sretnih ljudi na zemlji, to će se ipak i danas najprije naći pod skromnim redovničkim habitom. Ako itko, a ono osobe Bogu posvećene zavjetima siromaštva, čistoće, poslušnosti, mogu da ponove riječi psalmiste: »Kako je dragocjena dobrota Tvoja, Bože! U sjenu krila Tvojih bježe djeca ljudska. Hrane se na izobilju kuće Tvoje; napajaš ih na rijeci slasti svojih.«[1] Puteni čovjek dakako misli samo na tijelo, i prema tomu smatra, da je u ugađanju tjelesnim pohotama sreća čovjekova. Ali, utjehe i rijeke slasti, kojima Bog napunja duše, koje mu služe, nadilaze toliko sve tjelesne naslade, da ove nisu ni spomena vrijedne u poredbi s nasladama duha, što ih Bog proizvodi u dušama. I ne samo da nisu spomena vrijedne, nego sveti Pavao bez krzmanja govori: »Koji sije u tijelo svoje, od tijela će požeti propast; a koji sije u duh, od duha će požeti život vječni.«[2]

Ne znam da li se varam, ali mi se čini, da je to jedan od velikih razloga one bijesne mržnje današnjih bezbožnika na sve što je Božje, a napose na redovnice: zaviđaju im na sreći duše kao nekoć ubojica Kain pravednom si bratu Abelu. I umjesto da pođu njihovim putem, putem iskrenog obraćenja i službe Bogu, misle da će naći sreću u mržnji i ubojstvu braće svoje. Kolika ludost i kolika nesreća, prouzročena dakako vlastitom krivnjom!

Bilo kako mu drago, čuvajte brižno dragocjeni dar redovničkog zvanja u sebi i podređenim si sestrama, kad ste ga vjerno sačuvali kroz dvadeset i pet godina. Ono što govori Isus u knjizi Otkrivenja, govori i Vama i svakoj Vašoj sestri redovnici: »Ostani vjerna do smrti i dat ću ti vijenac života!«[3] Života dakako ne od danas do sutra, kao što je ovaj zemaljski, nego vječnoga, kao što je vječan i Bog, koji je život bez početka i svršetka.

Sotona je uspio danas u mnogim krajevima Europe i drugih zemalja oslabiti pravi pojam redovničkog zvanja, kao što dokazuju statistike, i mnogi koji imaju zvanje od Boga nalaze sve moguće izgovore, da ostanu u svijetu. Ali, kako je rekao jed-

1 S. Franciska Dušić, r. u Zagrebu 15.IX.1897.; doživotne zavjete položila je 15.VIII.1932; službu provincijalne glavarice vršila je od 1949. do 1962. Umrla je u Granešini 1977.

2 Ps 36,8.

3 Gal 6,8.

4 Usp. Otk 2,10.

nom zgodom moj dragi profesor morala o. Vermeersch, »kad dođe smrt, onda bi svi rado biti redovnici«. Onda je dakako kasno. Zato i Vi i svaka Vaša sestra redovnica držite na umu, što je Isus rekao onome anđelu crkve u Filadelfiji: »Evo dolazim brzo: drži što imaš, da nitko ne uzme vijenca tvojega! Tko pobijedi, učinit ću ga stupom u hramu Boga svojega, i više ne će izići napolje; i napisat ću na njemu ime Boga mojega i ime grada Boga mojega, novoga Jeruzalema, koji silazi s neba od Boga mojega, i ime moje novo.«[4]

Kakva veličajna obećanja Božja jednoj vjernoj duši! A kako je Bog biće neizmjerno pravedno, nema nikakve sumnje, da će dvostruko nagraditi vjernost, koja je imala izdržati dvostruku kušnju, kao što ju danas moraju izdržavati redovničke duše, izložene dan i noć mržnji bezbožaca, a ne nalazeći često pravog razumijevanja ni kod onih, koji se inače smatraju kršćanima i katolicima.

Ja Vam dakle, časna Majko Provincijalko, k Vašem srebrnom jubileju redovničkih zavjeta, šaljem od srca svoj blagoslov kao zalog nebeskih milosti, a napose ustrajnosti do groba, u zvanju, koje na poseban način ima svoj izvor u Kristu, Bogu i Spasitelju našemu.

+ Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački.[5]

---

5 Otk 3,10–12.

5 Alojzije Viktor STEPINAC, *Pisma iz sužanjstva (1951.–1960.)*, Zagreb, 1998., str. 45.–46.

Stepinac i redovnici

Od djetinjstva nadalje, živeći izvan obiteljske zajednice, Alojzije Stepinac je izvore nadahnuća i duhovnog napretka crpio od nauka i primjera redovnika. Kao dječak i mladić, kroz gimnaziju i vojsku, a osobito za vrijeme studija u Rimu, isusovci su snažno djelovali na njegovu duhovnu izgradnju. Bio je i član Trećega reda svetoga Franje. Konačnu odluku za svećenički život donio je nakon čitanja životopisa redemptorista sv. Klementa Hofbauera. U Rimu je skoro svakog mjeseca, kroz sedam godina, odlazio k ocima trapistima u opatiju Tre Fontane, i tu bi, nedaleko mjesta gdje je mučen i ubijen sv. Pavao, obavljao duhovnu obnovu.

Ljubav prema Crkvi, koja se rodila iz njegova nadnaravnog pogleda na nju, sačuvala ga je od svakog osjećaja konkurencije koja bi mogla proizići iz redovničkih zajednica. Redovnički je život za njega bilo preveliko dobro, koje se ne bi smjelo nimalo omalovažavati iz ljudskih obzira.

Kao nadbiskup je zauzeto promicao redovnički život u svojoj nadbiskupiji. Zamolio je i dobio dozvolu iz Rima da povjeri neke župe kapucinima, konventualcima, franjevcima trećoretcima, dominikancima i salezijancima. Godine 1943. bio je nakanio svetište u Mariji Bistrici povjeriti pavlinima, a godine 1959. pozvao je karmelićane. Mnoge dalekosežne pothvate blaženoga Alojzija spriječio je Drugi svjetski rat. On je imao plan osnovati redovničku mušku ili žensku zajednicu u svakoj župi.

Jednake je osjećaje gajio i prema ženskim i prema muškim redovničkim zajednicama, i ozbiljno je uzmao k srcu njihov napredak. Često je držao mjesečne nagovore milosrdnicama, a materijalnu pomoć pružao dominikankama, kćerima Božje Ljubavi, klanjateljicama Krvi Kristove, sestrama Svetoga Križa, sestrama Naše Gospe, Marijinim sestrama, uršulinkama, bazilijankama i mnogim drugim zajednicama. Utemeljio je prvi hrvatski Karmel bosonogih karmelićanki, a mnogo je učinio za utemeljenje i oblikovanje svjetovnog instituta »Suradnice Krista Kralja«.

Nakon komunističke osude nalazio je duhovnu utjehu u izvorima redovničkog života. U zatvoru je čitao i preveo na hrvatski djela svete Terezije iz Lisieuxa i osnivača zajednice Otaca Svetog Sakramenta, sv. Petra Julijana Emyarda. Prostudirao je i usvojio brojne spoznaje iz povijesti franjevačkog reda koju je u 17. stoljeću sastavio Luka Wadding.

Iz krašićkog sužanjstva napisao je brojna pisama u kojima je redovnike i redovnice poticao na vjernost i ustrajnost u svetom pozivu. U pismu koje je 10. lipnja 1956. uputio Ivanu Kukuli, isusovačkom provincijalu, navodeći riječi kard. Faulhabera, reče: »Moglo bi se postaviti pitanje jesu li redovnici potrebni za život Crkve. Može li Crkva opstati bez jedne ili druge redovničke zajednice, a da ne propadne. Ali, uzmemo li općenito u razmatranje redovnički život, i u svojem skladu, on je potreban za život Crkve. Ista je to stvar, kao da se pitamo: 'Da li su čovjeku za život potrebna dva oka i dvije ruke?' Čovjek, u krajnjem slučaju, može živjeti i sa samo jednim okom i sa samo jednom rukom. Ipak, moramo dopustiti da su dva oka i dvije ruke životna potreba za potpun i zdrav život.«

* Mons. H. Pellegrinetti između mnoštva naroda ulazi u zagrebačku prvostolnicu uoči otvorenja Prvoga hrvatskog nacionalnog euharistijskog kongresa godine 1923.

»Hostija sveta Tebe sakriva, al' vjera zbori: ovdje je Bog!«

Euharistijski kongres u Zagrebu 1923.

J. BATELJA

U nizu prikaza euharistijskih kongresa u hrvatskim biskupijama između dvaju svjetskih ratova u prvoj polovici dvadesetoga stoljeća, kako župnih tako i dekanatskih, krajevnih, biskupijskih i nacionalnih, želimo na korijenima novije povijesti Crkve u Hrvata prepoznati preporodnu snagu euharistijske evangelizacije suvremenog čovjeka i društvenih prilika u kojima živi i proročki govor Crkve, koji je po slavljenju, časćenju i blagovanju Euharistije svakom čovjeku dostupan i shvatljiv.
U ovom broju Glasnika donosimo prvi dio prikaza o Prvom nacionalnom hrvatskom Euharistijskom kongresu održanom u Zagrebu 18. i 19. kolovoza 1923.

Na sastanku koji je zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer upriličio početkom siječnja 1923. s nakanom održavanja euharistijskog kongresa u Zagrebu svi sudionici su nadbiskupov prijedlog jednoglasno odobrili. Kako bi se što bolje pripremili i proslavili kongres, sastavljeni su uži i središnji odbor. Za predsjednika odbora izabran je dr. Josip Lang, pomoćni biskup zagrebački, za tajnika dr. Josip Lončarić, a za članove: kanonik dr. Milan Strahinšćak, isusovac o. Miroslav Vanino, franjevac fra Đuro Bencetić, o. Josip Milošević i dr. Ljubomir Maraković. Uskoro su uspostavljeni i pododbori: za pričest djece, za smještaj sudionika, za uređenje ulica i grada, teoforičku procesiju, doček gostiju, organizaciju ispovijedanja, za prehranu, prijevoz željeznicom itd.

Program je imao tri važna dijela: »1. noćno klanjanje, 2. pučko javno zborovanje, 3. velika procesija. Kao uvod usvojen

* Zagreb bijaše domaćin Prvoga hrvatskog nacionalnog euharistijskog kongresa godine 1923.

* Dolazak Papina izaslanika nuncija H. Pellegrinettija na Prvi hrvatski nacionalni euharistijski kongres u Zagrebu 1923.

* Dr. Antun Bauer, nadbiskup zagrebački

je nacrt o javnoj pričesti djece pučkih škola.«

Poziv na Prvi hrvatski nacionalni euharistijski kongres u Zagrebu sastavio je i objelodanio sluga Božji Josip Lang, pomoćni biskup zagrebački i predsjednik Odbora za Euharistijski kongres, koji je u pozivu istaknuo: »Naš dični Episkopat poziva očinskim glasom sve svoje vjernike na Euharistijski kongres, koji će se ove godine slaviti u Zagrebu, i to 18. i 19. kolovoza.«[1]

Događanja s ovog 1. nacionalnog hrvatskog euharistijskog kongresa zabilježena su svjetlopisima koji su objavljeni u *Euharistijski kongres u Zagrebu 18.–19. VIII. 1923. Spomen-knjiga*, Zagreb, 1923. i fotoaparatom vrsnog slikara svećenika-katehete dr. Ignacija Repara, čiji je album s ovoga kongresa sačuvan u Nadbiskupskom arhivu u Zagrebu, *Ostavština nadbiskupa dr. Antuna Bauera*.

Razlozi nacionalnog euharistijskog kongresa

Navodeći razloge za odaziv na kongres, biskup Lang je istaknuo tri razloga:

1. Crkva uči i glasno ispovijeda da je Isus Krist, njezin Božanski Utemeljitelj, pravi Sin Božji, Spasitelj svijeta, prvi i najmudriji Učitelj svih naroda. On je najveći Prijatelj i Dobročinitelj sinova ljudskih, koji je za nas prolio svu svoju dragocjenu krvcu i pomirio nas s Ocem Nebeskim i otvorio nam put do kraljevstva Božjih istina i ljubavi Božje. To je nauka sv. Crkve, to je vjera naša. Nije li po tom Isus Gospodin dostojan i najdostojniji svega poštovanja i klanjanja našega i sve ljubavi i najgorljivije ljubavi naše? Dosta jest! Pa ipak većina svijeta svojega Spasitelja još ne pozna, ili ne će da ga pozna; a drugi, koji ga poznaju, vladaju se prema Njemu kao da ga ne poznaju; još i gore, mnogi ustaju proti Njemu i štampom i govorom i mržnjom i zlobom i hoće da Ga istisnu iz srdaca onih vjernih duša, koje ga još ljube i časte.

2. Da oživi vjera u našim srcima jer bez vjere nema milosti,

[1] Dr. Josip LANG, »Za Euharistijski kongres«, u: *Euharistijski kongres u Zagrebu 18.–19. VIII. 1923. Spomen-knjiga*, Zagreb, 1923., str. 17.–20., 18.; usp. *Vrhbosna*, 37 (20. ožujka 1923.), br. 5. i 6., str. 37.–39.

* Prvostolna crkva u Zagrebu bila je središnje mjesto proslave Prvoga hrvatskog nacionalnog euharistijskog kongresa godine 1923.

* Mons. H. Pellegrinetti dolazi u Nadbiskupski park »Ribnjak«, gdje će slaviti svetu misu za školsku djecu i podijeliti im sv. Pričest

* Papa Pio XI.

* Papinski nuncij mons. Hermenegildo Pellegrinetti

nema ljubavi Božje, nema spasenja.

3. Molitva za potpun i trajan mir u domovini i čitavom svijetu. »Za mirom ovim sve gine i vapi, a mira nema. Oružje je bojno prestalo zveketati i topovi strašni pucati, a ipak pravog mira nema (...). Među narodima se ne poštuje pravda, nema bratske ljubavi, nema straha Božjega, nema težnje za vječnim dobrima. Baš protivno, među narodima vlada silna pohlepa za stvarima ovoga svijeta, gospodari poganski egoizam iliti samoživost, mržnja i neprijateljstvo. Svijet ne može dati mira jer ga sam nema. Mir nam pravi može dati samo Onaj koji je rekao svojim apostolima, a preko njih i nama: 'Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis – Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem' (Iv 14,27).«[2]

2 Usp. Josip LANG, »Za Euharistijski sastanak«, u: *Glasnik biskupija Bosanske i Srijemske*, 51, (15. ožujka 1923.), br. 5., str. 40.–42.

Poziv nadbiskupa Bauera i drugih biskupa na kongres

U opširnom pozivu svećenstvu i vjernicima na ovaj euharistijski kongres nadbiskup Bauer je istaknuo da je njegova davna želja bila »da se u našem Zagrebu gradu održi euharistički sastanak za sve katolike«. Ovom svojom porukom poželio im je »unaprijed pokazati znamenovanje toga sastanka, da se u što većem broju, sa što većom pobožnosti, ali i sa što većom pravom kršćanskom radosti nađemo tih dana u našem bijelom Zagrebu gradu«. Potom je izložio »uzvišenu, plemenitu i svetu svrhu« ovoga »euharističkog sastanka« koji će biti »juriš na nebo, da euharistički naš Spasitelj na domovinu našu izlije obilje milosti svoje i blagoslova«.

Pozive na ovaj Prvi hrvatski nacionalni euharistijski kongres uputili su svojim vjernicima svi hrvatski biskupi i u njegovoj proslavi su sudjelovali.

Proglas gradskog načelnika

Načelnik grada Vjekoslav Heinzel objavio je, na molbu Odbora za Euharistijski kongres, svečani proglas u kojem je istaknuo i ovo: »Velika je čast i odlikovanje ne samo za glavni grad Zagreb, već i za sav hrvatski katolički narod, što će ovo slavlje biti u našemu domu, a jednako nas uvelike raduje, da na ovaj kongres dolazi kao naročiti izaslanik vrhovne glave katoličke Sv. Oca pape Pija XI. nadbiskup Hermenegildo Pellegrinetti, apostolski nuncij.

Svjestan velikoga značenja toga kongresa, grad Zagreb hoće da

* Skupina prvopričesnica sa svojim vjeroučiteljima u proslavi Prvoga hrvatskog nacionalnog euharistijskog kongresa

* Školska djeca u pratnji svojih vjeroučitelja i vjeroučiteljica prigodom sv. Pričesti na Prvom hrvatskom nacionalnom euharistijskom kongresu

vidljivo iskaže svoju odanost djedovskoj vjeri, svoje poštovanje visokim i odličnim učesnicima, i svoje gostoprimstvo i ljubav svoj braći iz hrvatskih i slovenskih krajeva.

Pokažimo, građani, da ovdje kuca žarko srce za sve njih, da glavni grad Zagreb, od vjekova ognjište našega narodnog života, nije nikada zatajio časni krst, kako se nikad nije nad njim vijala druga zastava no hrvatska.

Obraćam se na vas, građani, s toplom molbom i s pozivom da domove svoje uresite s narodnim barjacima, a naročito u onim ulicama kuda će u nedjelju dne 19. kolovoza krenuti svečana svetootajstvena procesija (...). Mnogo će tisuća naroda učestvovati u velebnoj svetootajstvenoj procesiji, velike će se povorke kretati prostranim gradskim ulicama, pa stoga molim da općinstvo za održavanje poretka strogo sluša upute posebnih građanskih kongresnih redatelja.

Građani, raširimo bratske ruke i otvorimo srca svoja te na tople grudi privinimo braću svoju, neka znadu i osjete, da su u svom domu, u svojemu bijelomu, starodavnomu Zagrebu, da su u srcu i središtu hrvatstva.«

Imenovanje i doček Papina izaslanika mons. H. Pellegrinettija

Iskazujući osobitu sklonost prema katolicima Hrvatima, papa Pio XI. svečanim je pismom od 16. srpnja 1923. imenovao nadbiskupa Hermenegilda Pellegrinettija, apostolskog nuncija u Beogradu, kao svoga osobnog predstavnika na Prvom nacionalnom euharistijskom kongresu u Zagrebu.

O dolasku Papina izaslanika očevidac je zabilježio: »Već od petka ujutro [17. kolovoza], od kada je u Zagreb stalo pritjecati mnoštvo našeg svijeta sa svih strana, pak do ponedjeljka Zagreb je bio pozorište jednog golemog, dosele neviđenog slavlja«, jer su duge povorke kongresista čitav dan pod vodstvom redatelja prolazile zagrebačkim ulicama. U petak poslije podne u 6 sati prispio je vlakom iz Beograda mons. Hermenegildo Pellegrinetti. Na glavnom željezničkom kolodvoru na doček se okupilo »nebrojeno mnoštvo« naroda. Kronika bilježi da su »sve ulice od kolodvora do Kaptola bile ispunjene brojnim mnoštvom, koje je u špaliru očekivalo papinskog izaslanika«.

Osim toga pred kolodvorom se okupila samostanska školska omladina, katoličke organizacije i katolička udruženja sa svojim zastavama. A na peronu su visokog

* Mons. Pellegrinetti pričešćuje školsku djecu u proslavi Prvoga hrvatskog nacionalnog euharistijskog kongresa

* Vjeroučitelji i vjeroučiteljice prigodom pričesti školske djece prigodom proslave Prvoga hrvatskog nacionalnog euharistijskog kongresa

* Papinski izaslanik i predsjedništvo Prvoga hrvatskog nacionalnog euharistijskog kongresa za vrijeme zborovanja

* Dr. Ljubomir Maraković, profesor hrvatskog jezika i književnik, govornik na zborovanju

* Dr. M. Belić, odvjetnik u Đakovu, govornik na zborovanju

gosta dočekali zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer, kao domaćin, dr. Josip Lang, predsjednik kongresnog odbora, i odbornici mons. Milan Strahinšćak, dr. Ljudevit Maraković, rektor isusovačkog kolegija o. Miroslav Vanino, provincijali Mihael Troha i Bonaventura Burić. Državnu vlast zastupao je namjesnik dr. E. Čimić i pomoćnik zapovjednika vojske general Srećković s pukovnikom Simovićem. U ime grada nuncija je dočekao gradonačelnik Vjekoslav Heinzel sa senatorom Gušićem. Od stranih vlasti dočeku je prisustvovao konzul Republike Poljske.

S nuncijem su u vlaku iz smjera Križevaca doputovali njegov tajnik te izaslanici kongresnog odbora biskupi dr. Dionizije Njaradi i dr. Dominik Premuš te dr. Velimir Deželić st. Nakon što je nadbiskup Bauer pozdravio papina izaslanika, on je uzvratio zahvalom na hrvatskom jeziku istaknuvši: »Veličanstveni doček kojim sam primljen, dokaz je odanosti sviju prema Svetome Ocu. Sv. Otac papa me poslao jer želi da bude u mojoj osobi prisutan ovom euharističkom kongresu, da bude u zajedništvu vjere i ljubavi s vama (...). Zato će [on] u mojoj osobi biti nazočan ovome kongresu ne samo kao naša vrhovna glava, već i kao naš najmiliji brat. On vas ljubi, vaša radost njegova je radost, vaša žalost njegova je žalost, a i slava, vaša slava je njegova, jer je slava vaša slava Isusa Krista, koji je uvijek s nama u Presvetom Sakramentu. Hrvatska ova zemlja bila je kroz vjekove predziđe kršćanstva. Vaši su očevi trpjeli, borili su se i ovjenčali se slavom u ime Kristovo, a u ovo ime dolazim i ja k vama, i od kongresa ovoga očekujem mir, ljubav i blagoslov s neba. S Kristom i za Krista i uvijeke – amen.«

Nakon toga je nadbiskup predstavio mons. Pellegrinettiju sve nazočne predstavnike vojnih i civilnih vlasti, a kad je mons. Pellegrinetti došao pred kolodvor, uz burno i oduševljeno klicanje svijeta i katoličkih društava, pozdravila ga je učenica VI. razreda Marija Višković izgovorivši i ovu rečenicu: »Pozdravljamo Te, zamjeniče Svetoga Oca! Pozdravljamo Te, prijatelju djece srca čista! Primi kitu sitna cvijeća, rascvalo se na hrvatske nam majke grudi; ono nek Te nas Hrvata sjeća, dragi Ti spomen od nas budi!«

* Mons. H. Pellegrinetti, izaslanik Pija XI., predvodi svetu misu nakon koje će s biskupima i redovničkim poglavarima pričestiti školsku djecu

Ove su riječi izmamile »tople suze«, a nakon toga nuncij se »gala-četveropregom« [običaj iz biskupovanja Haulikova], vozeći se »zapadnom stranom Akademičkog trga, Trga I. i Zrinjevca kroz gusti špalir općinstva, praćen burnim ovacijama odvezao na Kaptol. Za njim su u kočijama slijedili svi ostali dostojanstvenici i kongresni odbor«.

Kroničar bilježi: »U Bakačevoj ulici nuncij je sišao s kočije. Tu ga je dočekao episkopat sa svećenstvom, oblastima i društvima. U svečanoj procesiji otpraćen je prema propisima crkvenog ceremonijala izaslanik Svetog Oca pape u prvostolnu crkvu, gdje je bila kratka pobožnost. U crkvu je prolazio kroz gusti špalir pod baldahinom koji su nosili seljački momci iz remetske župe, dok je s kora dopirala veličanstvena pjesma *Ecce sacerdos magnus*. Na povratku iz crkve u nadbiskupski dvor priređene su nunciju ponovne ovacije.«

Prvi dan kongresnih svečanosti

Euharistijske svečanosti započele su u subotu 18. kolovoza. Zagreb je osvanuo u svečanom ruhu. Na poziv gradonačelnika sav se grad odjenuo u svečano ruho. Kućevlasnici su okitili svoje kuće hrvatskim zastavama. S prvostolne crkve vijale su se hrvatska i državna zastava, u sredini papinska.

Pričest djece

U 8 sati je u sjemenišnom vrtu papinski legat H. Pellegrinetti najprije slavio sv. misu, a potom je s pet biskupa i dva provincijala pričešćivao školsku djecu, koje je bilo više od 2600. Pričestili su se i njihovi roditelji. Svi mali pričesnici potom su imali zajutrak koji su im na Nadbiskupskom trgu priredile gospođe iz Društva za svedudiljno klanjanje.

Kongres je otvoren u 9 sati pontifikalnom misom, pod kojom je svečani govor izrekao biskup Lang, ocrtavši veliko značenje kongresa za duhovni preporod naroda.

Otvorenje kongresa

U subotu 18. kolovoza, u 9 sati, u katedrali, koju je ispunilo mnoštvo vjernika, započela je svečana Misa koju je predvodio nadbiskup Bauer. Po završetku misnog slavlja nazočnima se obratio dr. Josip Lang, predsjednik Euharistijskog odbora u Zagrebu: »Danas slavi sav hrvatski narod, a s njime i svi katolici naše države svoj prvi veliki opći Euharistijski Kongres; i ja u ime preuzv. gosp. nadbiskupa nuncija i legata Svetoga Oca pape Pija XI. monsignora Hermenegilda Pellegrinettija i u ime preuzv. gosp. nadbiskupa dr. Bauera, sada ovaj kongres otvaram.«

»Ovo je dakle veliki dan za naš narod, možda najveći iza dneva pokrštenja, kad sav narod može kao jedno srce i kao jedna duša da se pokloni Bogu svojemu sakrivenomu.«

Potom je u podužem govoru obrazložio razloge slavljenja ovoga kongresa i uskliknuo: »Ovo je dakle veliki dan za naš narod, možda najveći iza dneva pokrštenja, kad sav narod može kao jedno srce i kao jedna duša da se pokloni Bogu svojemu sakrivenomu. Uistinu, danas je sav narod katolički u jugoslavenskim krajevima jedno srce i jedna duša, jer su u duhu i pred Presvetim Otajstvom svi s nama sjedinjeni u vjeri i ljubavi.«

Prvo zborovanje o rezolucijama

Oko 11 sati svi su sudionici kongresa u nadbiskupskom vrtu započeli prvo vijećanje o rezolucijama, koje su drugi dan, u nedjelju, na svečanom zborovanju bile predložene kongresu na prihvaćanje. Na zborovanju je sudjelovalo »oko 12.000« ljudi. Za predsjednika zborovanja izabran je dr. Josip Lončarić. Nakon što je on zahvalio na povjerenju, pozdravio je nuncija Pellegrinettija, nadbiskupa Bauera i ostale prisutne biskupe i vjernike. Potom je o. Petar Vlašić, prof. bogoslovlja u Dubrovniku, održao predavanje o Euharistiji i Crkvi. Istaknuo je značenje Euharistije za obnovu duhovnog života hrvatskog naroda i koristi koju Katolič-

* Predsjedništvo i uzvanici na zborovanju Prvoga hrvatskog nacionalnog euharistijskog kongresa

ka Crkva pruža hrvatskom narodu. Pri završetku je protumačio kako Euharistija pokazuje pravu Crkvu Katoličku. Nakon predavanja pročitane su četiri rezolucije, koje su jednoglasno prihvaćene.

Potom je o temi »Narod prema svećenstvu« govorio dr. Matija Belić, odvjetnik iz Đakova. On je istaknuo da je »povijest kulture hrvatske – htjeli to neki priznati ili ih ta činjenica smeta – svojim najvećim dijelom istovremeno povijest katoličkog hrvatskog svećenstva«. Oni su kao »izaslanici Crkve [sv. Ćiril i Metod] donijeli pismo i prvu vezu s ostalim civiliziranim svijetom, da je vjekovima kod Hrvata bilo samo ondje obrazovanosti gdje su crkveni redovi osnovali svoje zavode, da su za dugog turskog ropstva jedino svećenici narod uzdržali u svijesti, školovali ga, uz njega vjerno stajali i s njime u pratnji sudbinu dijelili«. Govornik je istaknuo i to da je prvo književno djelo na hrvatskom jeziku, »Judita« Marka Marulića, niknulo među samostanskim zidinama, da su prvu gimnaziju osnovali pavlini u Lepoglavi godine 1582., a kratko zatim isusovci u Zagrebu god. 1607. »I mnoge ostale naše gimnazije osnovali su katolički redovnici, a veoma uvažene škole nastale su kod nas trudom augustinaca, dominikanaca, cistercita, pavlina, templara, premonstrata i isusovaca.« Progovorio je i o franjevcima kao putujućim učiteljima te o prinosu svećenika hrvatskom preporodu. Nije zaboravio ni ulogu biskupa Vrhovca, koji se borio u saboru za pravo hrvatskoga jezika, otvorio knjižnicu, osnovao tiskaru, zauzimao se za jedinstveni jezik i pravopis. Potom se upitao: »Što bi preostalo u hrvatskom narodu od ideja Gajevih da nije bilo biskupa Štrosmajera, kanonika Račkoga i čitave plejade svećenika, učenjaka, povjesničara, arheologa, državoslovaca, bez njihovog sveučilišta, bez njihove akademije znanosti i umjetnosti, bez njihovog Društva sv. Jeronima? Što hrvatska Istra bez biskupa Dobrile, a hrvatska Dalmacija bez svećenika Pavlinovića?«

Staleške propovijedi

U 4 sata poslije podne bile su u raznim crkvama staleške propovijedi. U prvostolnoj crkvi propovijedao je vrhbosanski nadbiskup dr. Ivan Šarić, a u crkvi sv. Katarine bila je propovijed za sudionike iz Slovenije. Za članove Marijinih kongregacija bile su propovijedi u crkvi oo. isusovaca, za žensku školsku mladež u crkvi sv. Vinka kod ss. milosrdnica.

Drugo zborovanje o rezolucijama

U 17.30 nastavljeno je u nadbiskupskom vrtu drugo vijećanje o daljnjim rezolucijama, i to o »obnovi kršćanskog života po Euharistiji« te »o provedbi ove obnove«. Na vijećanje se sakupilo blizu 10.000 vjernika, a vijećanju je predsjedao biskup senjski dr. Josip Marušić.

Na temu »Obnova kršćanskog života po Euharistiji« govorio je prof. dr. Maraković, profesor u Zagrebu. Istaknuo je ove misli: »Ma da se poslijeratni život počinje normalizirati, čemu je najbolji dokaz slom gospodarske i administrativne komunističke politike u sovjetskoj Rusiji, ipak je kao najsudbonosniji talog svega toga ostala u čitavom svijetu mržnja, nošena bezobzirnim egoizmom, željom za užitkom i razmahom općeg moralnog razvrata. Umjesto poratnih anketa i farizeizma javne štampe, jedini lijek razrovanom čovječanstvu je beskrajna ljubav euharistijskog Sužnja. Ne možemo upravo ni zamisliti, kako bi divna bila generacija, koja bi bila odgojena u euharistijskoj ljubavi, točno prema dekretima Sv. Stolice o ranoj i čestoj sv. pričesti. Ovaj euharistijski odgoj treba da bude program čitave naše omladine, ali i roditelja i svih starijih koji je vode.«

Potom je na temu »Obnova katoličkog života pomoću presv. Euharistije« govorio o. Ljudevit Dostal, isusovac iz Zagreba. On je napomenuo »kako se lako oduševiti za jednu uzvišenu ideju, za krasan program, ali i najveći zanos pomalo ohladni, a postojano izvođenje velikog programa zadaje muke i poteškoće. To je jedna

* Sudionici na zborovanju prvoga kongresnog dana

od najvećih tajna u ljudskome životu, kako da se sačuva živ zanos za jednu ideju, kako da se ustrajno i dosljedno provede jedan program. Koja je tajna sila, što će podržavati živ zanos za euharistijsku ideju i stalnu ustrajnost u izvođenju euharistijskog programa? To je organizacija. Masa se lako ohladi, no ako ima u njoj nekoliko jedinica punih oduševljenja, ne će u njoj nestati žara (...). Snaga katoličke akcije nije vanjski rad, nego nutarnji duh. Nekoliko pravih katoličkih značajeva preporodit će ljudsko društvo u katoličkom duhu. To su svećenici. No svećenici ne mogu u naše doba sami obaviti svoju veliku zadaću, pa stoga u svako doba crkvene povijesti nalazimo revnih svjetovnjaka, koji su svojim krasnim primjerom i požrtvovnim radom podupirali djelovanje svećenstva.«

Noćno klanjanje i misa ponoćka

U 9 sati navečer počelo je po svim zagrebačkim crkvama noćno klanjanje. Čim je pao mrak, bili su svi tornjevi zagrebačkih crkava rasvijetljeni elekričnim žaruljama. Na pročelju prvostolne crkve bili su osvijetljeni veliki lukovi i tornjevi. Isto su tako bili rasvijetljeni tornjevi na crkvi sv. Marka i na franjevačkoj i crkvi sestara milosrdnica. Posebnim je čarom odsijevao toranj sv. Marije, kome se na vrhu u jakom električnom svjetlu ljeskao križ, ispod kojeg je bio prikazan kalež s hostijom. U rasvijetljenim i ukrašenim crkvama bilo je izloženo Sveto Otajstvo od 9 sati uvečer do 6 sati ujutro. U crkve je nagrnulo mnoštvo naroda tako da se jedva ulazilo u dupkom pune crkve. Po crkvama je odjekivala pjesma i molitva. Molilo se iskreno i duboko.

Na početku klanjanja u katedrali je propovijed održao nadbiskup Bauer, a nakon mise ponoćke, koju je slavio dr. Dominik Premuš, pomoćni biskup zagrebački, propovijed je održao šibenski biskup Jeronim Mileta. Kod sestara milosrdnica je na početku klanjanja propovijed održao senjski biskup dr. Josip Marušić, a u crkvi presv. Srca Isusova vlč. Petar Evetović, župnik u Žedniku (Subotica).

Nakon misa polnoćki mnogi svećenici slavili su sv. mise, ispovijedali i pričešćivali puk, koji je u velikom broju ostao u crkvama čitavu noć!

Pobožnosti grkokatoličkih vjernika

Vjernici grkokatolici uključili su se prvoga dana u kongresna slavlja pobožnostima u crkvi sv. Ćirila i Metoda. U 4 sata poslijepodne malu večernju održao je s prigodnim nagovorom križevački vladika dr. Dionizije Njaradi. U 9 sati navečer započelo je klanjanje i bdijenje velikom večernjom s litijom, a biskup Njaradi ih je obavio uz asistenciju.

U 10.30 je na hrvatskom propovijed održao prepošt dr. Dane Šajatović, a potom je slijedila kratka pjevana molitva Isusu.

U 11.30 je na ukrajinskom propovijed održao vlč. Franjo Latković, a u 12 sati je izmoljena »Velika jutrenja s mirovanijem«. Pod jutarnjom je nakon Evanđelja propovijed o obnovi života po Euharistiji održao vlč. Juraj Pavić.

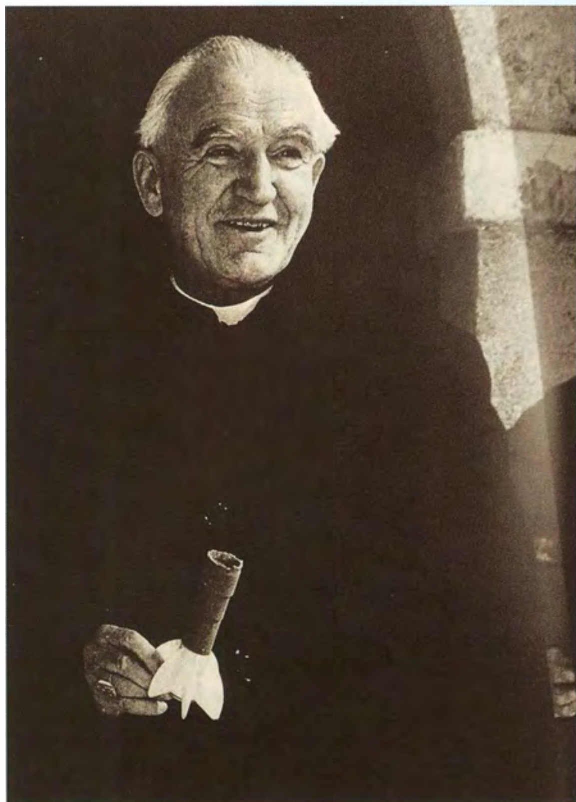
Vjernici su imali priliku ispovijedati se »kroz cijelu noć, od 6 sati poslije podne do 6 sati ujutro«. U 2 sata poslije ponoći otpjevan je »Akatist Srcu Isusovu«, u 3 sata »Akatist Sladčajšemu Isusu«, u 4 sata slavljena je »prva liturgija za pričesnike«, u 5 sati »druga liturgija za pričesnike«, u nedjelju, drugog dana je u 6 sati slijedio »završetak klanjanja i liturgija za pričesnike, školsku djecu, s kratkim nagovorom«.

U nedjelju, drugog dana kongresa, u 8 sati ujutro biskup Njaradi slavio je »arhijerejsku liturgiju s velikom asistencijom«, a u 3 sata poslije podne, nakon večernje, biskup, svećenici i vjernici Križevačke grkokatoličke biskupije uključili su se u teoforičku procesiju.

(nastavak slijedi u idućem broju)

»Stepinac naših dana«

* Sluga Božji Franjo Kuharić u Pakracu 1993. godine

Nakon što sam primio dekret zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića o imenovanju za postulatora u kanonskom postupku proglašenja svetim zagrebačkog nadbiskupa kardinala Kuharića, nakon provjere spisa koji su mi bili dostupni, posebnim pismom zatražio sam od njega da pokrene spomenuti kanonski postupak, koji se još uvijek iščekuje.

dr. Juraj Batelja

Budući da je u tijeku Godina posvećenog života, zamolio sam vlč. Krešimira Žižeka za nekoliko prikaza o odnosu kardinala Fanje Kuharića s redovničkim zajednicama, što je on spremno učinio.

Nadbiskup Franjo Kuharić i sestre bosonoge karmelićanke u Brezovici

Blagopokojni nadbiskup Franjo Kuharić poznat je kao izrazito blag, spokojan i osjetljiv pastir. To su na poseban način osjetili oni koji su imali povlasticu češće ga susretati. Među tim »privilegiranim« osobama nalazile su se osobe posvećenog života, a možda ponajviše one u klauzuri. Kao sestre bosonoge karmelićanke u Brezovici.

Njihova je »Knjiga dojmova« prepuna dojmova koje je nadbiskup upisao tijekom svoje župničke, biskupske i nadbiskupske službe. Oni nam daju uvid u njegovu dušu, njegove želje, misli i htijenja. Zahvaljujući s. Ilijani Tereziji Cvetnić OCD na ustupljenim materijalima, navodim nekoliko kraćih citata koje je ona navela u svom popratnom pismu[1] Postulaturi, kojim je bila dostavila tražene materijale. Tako s. Ilijana navodi da je nadbiskup Kuharić »rado preporučivao sebe i župljane u molitve sestara«, da je »visoko cijenio život predanja Bogu po molitvi i žrtvi«. Više puta donio je sestrama pekmez od šljiva, i to s napomenom »sestrama nekoliko staklenki da se zaslade« znajući koliko će im to u poratnim godinama biti dragocjeno. On je za svetkovinu Gospe Karmelske »gotovo svake godine… dolazio« i njih »upoznavao… sa životom Nadbiskupije i živo preporučivao sebe, svećenike i narod u molitve«. Sestra među ostalim svjedoči da »nikad nije došao praznih ruku… donosio im je slatkiše i voće«. Same sestre su ga često zvale »drugi Stepinac« ili »Stepinac naših dana«. Sestra Ilijana je svoje pismo zaključila ovim riječima: »Živo se nadamo da će Crkva uzdići na čast oltara njegov krjepostan i uzoran život.«

Ovo kratko, ali vrlo vrijedno svjedočanstvo nadopunjuje se onim što je sâm nadbiskup Kuharić upisao u karmelićansku *Knjigu dojmova* u Brezovici. U njoj čitamo da je uključivao sestre u svoje molitve i u euharistijsku žrtvu (npr. 16. 7. 2000.),[2] čestitao je na svetkovinama (16.7.1997.) i novim duhovnim zvanjima (16. 7.1999.). Samoga sebe preporučivao je u molitve sestara, ali i sve nakane Crkve (21.2.1998.). Podsjećao je sestre na važnost razmatranja (30.3.1995.), na važnost samog Karmela i moć molitve (2.8. 1988.), preporučivao im je moliti za potrebe Crkve u inozemstvu (16. 8. 1992.), hrabrio ih da se ne boje žrtve za posvećenje Crkve jer su te žrtve izvor njihove radosti (6. 2. 1988.), a zabilježio je i »žarku želju za što više duhovnih zvanja« te očitovao brigu za Karmel i potrebe sestara (20. 3. 1987.).

1 Pismo sestre Ilijane Terezije Cvetnić OCD datirano je 24. 2. 2015. s naslovom: *Materijali iz arhiva Karmela – Brezovice iz »Knjige dojmova«*. Uz to su pismo priložene preslike spomenute knjige.

2 Ovdje su navedeni, uz pojedine očitovane vrline, samo poneki datumi s obzirom na brojnost upisanih dojmova.

* Djeca iz obitelji Krznarević i Jurišić u društvu s kardinalom Franjom Kuharićem 13. svibnja 2000. u samostanu klarisa u Zagrebu prigodom 50 godina redovništva s. M. Karmele Šarec (r. 1927.)

* Sluga Božji Franjo Kuharić uvijek je bio utjeha iseljenim hrvatskim vjernicima

Uočljivo je u tim upisima kardinala Kuharića u *Knjigu dojmova* u Karmelu u Brezovici da je on čovjek duboke vjere i odanosti Crkvi. U tim bilješkama očituje se njegova kristocentričnost, ljubav prema Crkvi i veliko ufanje u Gospodina (24. 4. 1986.), poniznost (16. – 17. 7. 1970.) te otvoreno srce i poziv na zajedništvo (14. 3. 1969.).

Ljepota i jednostavnost ovih upisa otkrivaju nam ljepotu i profinjenost njegove duše. Nisu to protokolarni ili obvezujući, nametnuti, savjeti. Pisao ih je čovjek koji je uistinu volio Karmel, koji je uistinu molio, bio vrlo neposredan u susretu sa sestrama i konkretno im pomagao. Stoga nije čudno što on već sada kod sestara i u njihovoj zajednici u Brezovici ima svetački ugled. (Krešimir Žižek)

»Ljubite Crkvu«

* Sluga Božji Franjo Kuharić podjeljuje sakrament krizme u crkvi sv. Blaža u Zagrebu, 23. travnja 1988.

Prigodom svećeničkog sastanka u veljači godine 1967. oko 150 svećenika pohodilo je grob kardinala Stepinca. Svećenici su izmolili slavna otajstva krunice i otpjevali »Salve Regina«. Nakon toga je, tada pomoćni biskup, sluga Božji Franjo Kuharić, održao ovaj nagovor:

»Draga braćo svećenici!

Svi, koji s poštovanjem dolaze na ovaj grob, moraju doći s raspoloženjem u duši da slušaju riječ i duh blažene uspomene kardinala Stepinca. A što nam on govori? Ono, što je rekao u svojoj oporuci:

1. Ljubite Crkvu! On je sam silno ljubio Crkvu i zato je bio tako osjetljiv za njezinu slobodu i za njezina prava. Jer je ljubio Crkvu, ljubio je Svetog Oca papu, njezina vidljivog poglavara. Uvijek je upirao svoj pogled prema Rimu! Radio je u svojim danima i u svom vremenu za Crkvu i za dobro ljudi, ali je uvijek htio djelovati s blagoslovom namjesnika Kristova. On nam i danas govori: ljubite Papu! Mi u svojim danima i u svom vremenu moramo također gledati prema Rimu s ljubavlju, poštovanjem i povjerenjem u Svetog Oca Pavla VI., koji je danas u ovoj dinamičnoj povijesti branič svih vrednota i taj mu je moralni autoritet priznat s mnogo strana. Na to smo ponosni, ali budimo čvrsto uz njega!

2. Znamo kako je pokojni nadbiskup trpio i kako ga je boljelo kada se nastojalo svećenike odijeliti od biskupa. Jer je ljubio Crkvu, zato je bio silno osjetljiv za njezino jedinstvo. On i nama danas govori: Budite jedinstveni i čvrsti s punim povjerenjem uz svoje biskupe! Želimo

da bude poštivano dostojanstvo ljudske osobe, sloboda savjesti i sloboda Crkve. To je ostvarivo samo u jedinstvu svih oko Svetog oca i biskupa. Stoga se ne dajte odijeliti od svojih biskupa ni slijeva ni zdesna!

3. On nam govori: Budite svećenici duboke duhovnosti. Božji svećenici, Božji ljudi, i onda ćete spašavati sve vrednote. Ljubite se međusobno i budite jedno!«[3]

3 Franjo kardinal KUHARIĆ, *Poruke sa Stepinčeva groba*, ²1995., str. 5.–6.

Obljetnica smrti kardinala Kuharića u njegovoj rodnoj župi Pribić

Brojni su se vjernici rodne župe zagrebačkog nadbiskupa kardinala Franje Kuharića sv. Siksta pape u Pribiću, zajedno s hodočasnicima iz župa Prilišće, Ribnički Kunić, Završje, Vrhovac i Duga Resa, te s »Molitvenom zajednicom Kardinal Kuharić«, u srijedu 11. ožujka 2015. okupili na 13. obljetnicu njegova preminuća. Misno slavlje predvodio je i propovijed održao vlč. Dragutin Goričanec, suslavio je pribićki župnik Stjepan Dijaneš.

Propovjednik je u homiliji prikazao život blagopokojnoga kardinala koji je bio uzor jednostavnosti, ljubavi i pobožnosti svim svojim bićem, živeći svoj zemaljski život u znaku te ljubavi i svoga biskupskoga gesla »Bog je ljubav«.

Župa Pribić se za ovaj spomendan pripremala trodnevnicom.

Slavlje je pjesmom uveličao mješoviti župni zbor, a IKA-a javlja da su svi sudionici izrazili želju da se ubrza »pokretanje postupka za proglašenje svetim kardinala Franje Kuharića«.

Darovatelji za kanonski postupak sluge Božjega Franje Kuharića: Mara i Zlatko GONGOLA, Zagreb

* * *

Svjedočanstvo o uslišanju na zagovor Sluge Božjega Franje Kuharića proslijedio nam je Dario CAREVIĆ iz Osijeka. Zahvaljujemo.

Molimo čitatelje *Glasnika*, ako posjeduju koje pismo ili fotografiju sluge Božjega kardinala Franje Kuharića da ih proslijede na adresu: Nadbiskupski duhovni stol Kaptol 31; 10000 Zagreb ili na adresu Postuature (Kaptol 18, 10000 Zagreb)

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjega broja Glasnika svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: **Jure DŽAJA – Stobreč; Irena SLIŠKOVIĆ – Trilj; fra Anto RADOŠ; Župa Presvetog Trojstva – Visoko (preč. Ivan Šestak); Članovi Molitvene zajednice Bl. Alojzije Stepinac – CVETKOVIĆ; Župa Presvetoga Trojstva – Krašić (župnik preč. Dragutin KUČAN); Ana VRDOLJAK – Dugo Selo; Barica FORKO – Adamovec; Obitelj VIDOŠ – Hamburg; Roza ANTIĆ – Split; N. N.; Smiljana DUBOKOVIĆ – Split; Iva JURČEVIĆ ŠAŠINOVEC – Sesvete; Ankica KUHTA – Zagreb; Marica MARETIĆ – Kaštel Stari; Ljubica TOTO – Zagreb; vlč. Josip BELAVIĆ – Pregrada; Danica ERCEGOVIĆ – Primošten; Slavica JERKUNICA – Dubrovnik**

* * *

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:

Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: 2360000–1101605758

ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:

ZAGREBAČKA BANKA d. d. – ZAGREB
SAMOBORSKA 145 – HRVATSKA

SWIFT: ZABAHR 2X
KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA
POSTULATURA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 – ZAGREB

IBAN: HR 40 23600001101605758

»Krjepostan u herojskom stupnju«

Čitateljima *Glasnika* poznato je da je u tijeku kanonski postupak za proglašenje svetim Sluge Božjega Josipa Langa, pomoćnog biskupa zagrebačkoga. Taj izvanredni apostol kršćanske ljubavi i navjestitelj kršćanske vjere zauzima ugledno mjesto u oblikovanju Hrvatskoga katoličkog pokreta, bio je neumorni pronositelj čašćenja Presvete Euharistije i promicatelj vjerodostojnosti svećeničkog života.

J. BATELJA

* Sluga Božji Josip Lang u molitvi u svojoj radnoj sobi na Kaptolu 10

Proučavanje pismene ostavštine dr. Josipa Langa

Svi prikupljeni dokumenti sluge Božjega Josipa Langa: spisi, osobito propovijedi, pisma, dnevnici i bilješke povjereni su povijesnoj komisiji koja je proučila i utvrdila njihovu autentičnost, a potom je teološka komisija sve pročitala i istražila ima li u njima štogod protiv vjere i ćudoređa. Čitateljima *Glasnika* donosimo *votum* – mišljenje o Langovim spisima koje je potpisao dr. Gabrijel Štokalo, član Franjevačke provincije sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru.

Zaključak

Kad se uzmu svi spisi sluge Božjega Josipa Langa zajedno, moramo iz njih zaključiti da je on bio potpuna osoba, duboko iznutra i izvana iskrena. On sav stoji iza svake svoje tvrdnje, svake svoje izražene misli. Kad se na primjer pročita sve što je sluga Božji napisao u pismima, izgovorio u propovijedima i konferencijama (kako svjedoče odnosni spisi) o Presvetom Srcu Isusovu, o Blaženoj Djevici Mariji i njezinu prečistom Srcu te o Svetome Ocu papi, onda nam je sasvim jasno da iz cijelog bića našeg sluge Božjega proiziđoše njegove riječi, usvojene od biskupa Jugoslavije i upućene Svetome Ocu: »Doctrina et monita et consilia Sanctitatis Vestrae Jugoslaviae episcopis, pretiosa et sancta semper erunt (Nr. 1244)… Hoc unum Te regamus, ut ... non dedigneris quotidie istud novum Regnum SHS dulcissimo Cordi Jesu nec non amantissimo Cordi Mariae paterne commendare« (Nr. 1246.).[1]

Upravo zbog te unutarnje povezanosti cijelog bića sluge Božjega Josipa Langa s njegovim spisima moramo zaključiti da je on habitualno posjedovao teološke krjeposti vjere, ufanja i ljubavi u visokom stupnju, da je imao sve stožerne krjeposti te sve potrebne ljudske, kršćanske, svećeničke i biskupske krjeposti – posebno visoki stupanj pravilne pobožnosti, poslušnosti i ljubavi prema sv. Crkvi, svojim dužnostima, sebi povjerenim dušama, svome narodu i prema svim ljudima te duh evanđeoskog siromaštva i krjepost neokaljane čistoće. Sve su se ove krjeposti kod sluge Božjega pravilno popunjale u skladnoj cjelini njegove osobe, tako da je postigao visoki stupanj kršćanske i staleške savršenosti; a to je u tolikoj mjeri nemoguće bez posebne milosti Božje i stalne osobne suradnje. U tom smislu možemo reći da je sluga Božji dr. Josip Lang, biskup, *non opstantibus defectibus in Missis notandis* (III. B. [unatoč manjkavostima uočenima u Misi]), bio krjepostan u herojskom stupnju!

Košljun, na svetkovinu Bezgrješnog začeća Bl. Dj. Marije,
8.12.1980.

1 »Nauk, opomene i savjeti Vaše Svetosti jugoslavenskim biskupima bili su uvijek dragocjeni i sveti (Br. 1244.) ... Stoga Te jedino molimo da ... ne propustiš svaki dan tu novu Kraljevinu SHS očinski preporučiti preslatkom Srcu Isusovu i preljubežljivom Srcu Marijinu.« (Br. 1246.)

Molitva za proglašenje blaženim Sluge Božjeg Josipa Langa

Gospodine, Bože naš, ti si svome sluzi Josipu Langu udijelio milost da tvoju ljubav posvjedoči u žarkoj pobožnosti prema Presvetoj Euharistiji i prema Blaženoj Djevici Mariji te pomaganjem siromaha i odgojem budućih svećenika, i tako ga učinio sredstvom svoga milosrđa. Udijeli i nama milost da nas njegov život i primjer vode putem nasljedovanja tvoga jedinorođenoga Sina. Uzdigni, dobri Oče, svoga slugu na čast oltara i učini ga zaštitnikom našega puta prema tebi. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

* * *

Pozivam stoga svakog čitatelja *Glasnika* da bude pronositelj glasa svetosti ovog Sluge Božjega i moli da Bog na njegov zagovor učini koji čudesan znak kao potvrdu da se Bogu u potpunosti svidio.

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time i duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskoga naroda, na temeljima četrnaeststoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženoga Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja
BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA
10000 Zagreb, Kaptol 31
tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj blaženoga Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke Crkve
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi
- za svoje osobne nakane i potrebe
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze
- svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu
- surađivati s Postulaturom u promicanju blaženikova glasa svetosti
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju svete mise ili na molitvenom sastanku
- darom i žrtvom pridonositi uspješnom dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih članovi »Zajednice štovatelja blaženoga Alojzija Stepinca« mole za svoje potrebe i potrebe braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika. Posebna nakana njihovih pobožnosti je molitva da blaženi Alojzije Stepinac bude što prije proglašen svetim.

»Svetac, a ne zločinac!«

Brojna su svjedočanstva o glasu svetosti i mučeništva bl. Alojzija Stepinca. Ona očituju udivljenje vjernika, inovjeraca i nevjernika nad svime što je on učinio za stradalnike Drugoga svjetskoga rata, i za koje je kao sužanj u Krašiću svakodnevno molio i prikazivao svetu misu. Za ovaj broj Glasnika izabrao sam nekoliko takvih svjedočanstava koja su zapisana u različito vrijeme, ali iz poštovanja prema njegovoj časnoj osobi i u potvrdu istine.

J. BATELJA

Valentina Naglić: »Kardinal Stepinac za mene je putokaz u životu.«

Valentina Naglić r. Prosoli rođena je 21. kolovoza 1940. u Zagrebu. Udala se za Tomu Naglića (iz Gornje Jelenske) 19. srpnja 1969. U braku s njime imala je četvero djece i svi su živi i njezina su radost i utjeha, osobito 22 unuka, i to 14 dječaka i 8 djevojčica. »Molim se«, reče 15. studenoga 2014., »da koje od njih ostvari duhovno zvanje.« Naime, došavši u Ured Postulature, Valentina je dala sljedeće svjedočanstvo:

»Moj muž, Tomo, bio je u bogosloviji kad je nadbiskup Stepinac mrtav ležao u katedrali. Zajedno s drugim bogoslovima stajao je pokraj lijesa i predmetima koje su im vjernici dodava-

* Valentina Naglić r. Prosoli

li doticao mrtvo Kardinalovo tijelo za uspomenu. On sâm je svoju krunicu položio na mrtvo Kardinalovo tijelo i cijeli život ju je nosio sa sobom. Prije nego što je umro (8. ožujka 2010.) tu je krunicu predao meni da se molim za njega, za sebe, djecu i unučad.

Ja se kardinala Stepinca ne sjećam kao dijete. Istina, tata me je vodio u katedralu premda je bio rat, ali sam vrlo malo upamtila od njegova lica. Međutim, znam da je bio suđen, da se hrabro držao na sudu jer je bio čiste savjesti. Kako je to bilo ružno što su doveli svjedoke koji ga nisu ni poznavali, a nisu dopustili svjedočiti ljudima koji su s njime druge spašavali. I Marica Stanković je na jednom skupu učitelja branila nadbiskupa Stepinca i zbog toga je završila u zatvoru. Mi smo stanovali u Vinogradskoj ulici, i tata je danima čekao i htio ući u sudnicu, ali mu nisu dopustili.

Moj tata je radio u krojačkoj radionici »Đuro Bermanec« na uglu Gundulićeve i Ilice. Jednoga dana, kad je bilo suđenje nadbiskupu Stepincu, u radionici gdje su šivali i peglali, poveo se razgovor o nadbiskupu Stepincu. Tom prigodom je moj tata rekao da je nadbiskup nevin i da je svetac, da je spašavao Židove, Srbe, Rome i druge koji su to zatražili, a i brojnu djecu i siročad. Većina radnika je šutjela. Kad je moj tata završio svoje mišljenje o Stepincu, jedan od radnika, imenom 'Tošo' stavio mu je britvu pod vrat s prijetnjom da će ga zaklati, ako to još jednom ponovi. Moj tata je hrabro ponovio da je Stepinac svetac, a ne zločinac, ali ga ovaj ipak nije usmrtio.

Želim Vam reći i to da je moj tata rođen u Rudama i da je poznavao gospođu Štefaniju Štengl, sestru bl. Stepinca. On mi je pripovijedao kako su mučili njezina sina Josipa samo zato što je bio Nadbiskupov nećak. Iz poštovanja prema nadbiskupu Stepincu tata je više puta pokušao posjetiti nadbiskupa Stepinca kad je bio zatočen u Krašiću, ali nije uspio jer bi ga policajac svaki put uhvatio. No, nisu mogli zatomiti njegovo poštivanje prema nadbiskupu Stepincu kad je najstarijem sinu po svetom nadbiskupu Stepincu dao ime Alojzije.

* Krunica kojom je Tomo Naglić dotaknuo mrtvo tijelo bl. Alojzija Stepinca, koju je molio i čuvao kao dragu uspomenu

Kardinal Stepinac za mene je putokaz u životu. Uvijek sam željela imati čistu savjest. To me je naučio, uvijek činiti dobro pa i onda kad tebi drugi čini zlo. Zaredio je za svećenika pokojnog kardinala Franju Kuharića, kojega sam rado susretala, a kad god sam mogla, išla sam u katedralu slušati njegove propovijedi. I on je za mene svetac.«

Danica SEME: »Hrabro se držao«

Danica Seme r. Pirija rođena je u Tisnom na otoku Murteru 6. veljače 1924. Dva puta je kao članica Ženskoga zbora u župi sv. Marije na Dolcu posjetila nadbiskupa Stepinca. Iz tih susreta upamtila je da je on bio »vrlo jednostavan, srdačan i prijazan čovjek«. Štoviše, često je odlazila na svečanosti i mise u katedrali da sluša njegove propovijedi.

Premda je u 91. godini života, s ushićenjem je na duhovnoj obnovi župe Travno u nedjelju 22. ožujka 2015. posvjedočila o bl. Alojziju Stepincu:

»Trčali smo na mise koje je on predvodio. S nestrpljenjem smo iščekivali što će nam reći. Govorio je s uvjerenjem, osvjedočeno. Bilo je shvatljivo da mu je Bog na prvom mjestu, a onda dobro bližnjega. Sudjelovala sam u pokorničkim procesijama koje je vodio, a neizbrisiva mi je uspomena na procesiju koju je vodio u Remete moleći za obraćenje psovača i mir u svijetu.

Kad su došli komunisti na vlast, bojali smo se za njega jer su ga oni kao bezbošci mrzili. Dva puta bila sam u sudnici za vrijeme njegova suđenja. Hrabro se držao. Kad je završio svoj govor, s. Marica Stanković i ja zapljeskale smo odobravajući njegove riječi. Dana 23. travnja 1947. uhitili su me. Shvatila sam da traže razloge i materijale za optužnicu protiv s. Marice Stanković. Iz pitanja u istražnom postupku shvatila sam da je žele optužiti 'da je trovala mladež'. A ona je tisuće djevojaka opremila za život i upućivala putem kršćanskih vrijednota.

Jer nisam valjda dala dovoljno materijala za potvrdu Maričine optužnice i bez ikakva razloga osudili su me na godinu dana zatvora. Od toga sam četiri mjeseca provela u samici zatvora u Petrinjskoj ulici u Zagrebu. Pustili su me u minutu nakon godinu dana zatvora.

Nije mi žao što sam pretrpjela zbog vjere i poštivanja onih koji su umrli za nju. Ja se bl. Stepincu molim i prosim ga da izmoli hrvatskom narodu dar vjere i ljubavi prema Crkvi koja ga je odnjihala.«

Blaženi Alojzije Stepinac je u propovijedi u prvostolnoj crkvi zagrebačkoj, na svetkovinu Sviju Svetih, 1. studenoga 1942., izgovorio ove poticajne riječi:

* Obredu pepeljenja na Pepelnicu, kao uvod u sveto korizmeno vrijeme, pristupila je i Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednica Republike Hrvatske, 18. veljače 2015.

»Nažalost, malo ih je koji sačuvaju svoju krsnu nevinost do groba. Zato im preostaje samo drugi put, a to je pokora. I toj pokori, tom plaču i suzama nad grijesima i opačinama, Bog se toliko veseli, da je na usta Sina svoga izjavio: 'Kažem vam, da će tako biti veća radost na nebu za jednoga grješnika, koji čini pokoru, nego li za devedeset i devet pravednika, kojima ne treba pokore!' (Lk 15,7). Tim je suzama i plaču dao Bog toliku moć da mrtvoj duši vraćaju život, da čovjeku vraćaju Boga, da mu vraćaju izgubljeno nebo i slavu nebesku. Blaženi dakle, koji se tako žaloste, jer će se utješiti!«

Izdanja Postulature

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj Glasnika može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J., **Svjetlo na putu života,** popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1934.-1940.)** Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (*100 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca,** izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (*100 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.,** Zagreb, 2008., (*30 kn + poštarina*).
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi o lurdskim ukazanjima;** pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja, Zagreb, [2]2008.; (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu,** Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva, sv. 2.; pozdravna riječ: kard. Tomáš Špidlik; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi Presvetom Srcu Isusovu;** proslov: mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- Blaženi Alojzije STEPINAC, **Propovijedi na Magnificat. »Veliča duša moja Gospodina!«** (Lk 1,46–55), Zagreb, 2012. (*20 kn + poštarina*)
- Juraj BATELJA, **Blaženi Alojzije Stepinac - uzor svećenik**, Priručnik za državno natjecanje iz Vjeronauka – vjeronaučne olimpijade osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj, za školsku godinu 2009./2010., Zagreb, 2012. (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kardinal STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1941. – 1946.)**, Zagreb, 2012. (*100 kn + poštarina*)
- Blaženi Alojzije STEPINAC, **Propovijedi o Deset zapovijedi Božjih**, Zagreb, 2013. (*75 kn + poštarina*)
- Juraj BATELJA, **Blaženi Alojzije Stepinac u pohodu župi Brod Moravice**, Zagreb, 2014. (*50 kn + poštarina*)
- Juraj BATELJA, **Poruke Stepinčeva groba**, Zagreb, [2]2015. (*30 kn + poštarina*)
- VRANEKOVIĆ Josip, **Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca.** Pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja; ilustracije su iz arhiva Postulature (*200 kn + poštarina*)

Od zadnjeg broja *Glasnika* na adresu Postulature sljedeći su štovatelji bl. Stepinca proslijedili svjedočanstava o uslišanjima koja su se dogodila na njegov zagovor: s. Konradina OREŠKI – Varaždin, Gordana FILIPOVIĆ – Novska, Silvana TADIN – Rijeka, Darijo CAREVIĆ – Osijek, Mila ĐUZEL – Gornji Vinjani, Nada N. – Koprivnica, Bruna ANDLAR – Zagreb, Ante ZELIĆ – Biorine, Sanja MILAKOVIĆ – Krapina. Zahvaljujemo na suradnji te potičemo i ubuduće na usrdnu molitvu za proglašenje bl. Alojzija svetim.

Svaki dopis na Postulaturu blaženoga Alojzija Stepinca kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

* * *

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima *Glasnika* koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

Nestanak Hrvata i katolika iz Podlapače

J. BATELJA

Suočeni s činjenicom izumiranja hrvatskog naroda i nestajanja čitavih sela u kojima više nema ni škola, ni liječnika, ni veterinara, a u nekima ni svećenika, u nastavcima ćemo donositi kraće prikaze o mjestima koja su nestala nakon Drugoga svjetskoga rata ili su na izdisaju. Ne može se za sve loše u Hrvatskoj tužiti strance. Krivac za takvo stanje državna je politika koja nije hrvatski državotvorna, pa uspostavlja društvenu i gospodarsku politiku u kojoj se hrvatski čovjek ne osjeća svoj na svome. Bit ćemo zahvalni svakom čitatelju i suradniku za prilog na ovu temu.
U ovom broju donosimo prikaz nestanka Hrvata i katolika u mjestu i selima Podlapače, osobito zbog ubijanja i raseljavanja uvjetovanih mržnjom četnika i partizana, zbog čega je normalan život postao gotovo nemoguć na tom prostoru, ali, zbog ubijanja i raseljavanja, spriječena je i reproduktivna sposobnost naroda.

* Župna crkva sv. Jurja u Podlapači i danas kao majka skuplja preostale vjernike župe koja je, kao i sav hrvatski narod, zbog mržnje, progona i nebrige vlasti prepuštena izumiranju

Mnogo je razloga i pobuda za dolazak na Krbavu i u Krbavu. Tu je, na području Krbavske biskupije utemeljene 1185. godine, odzvanjala srednjovjekovna sekvenca o smrti »*Dies irae* – U dan onaj, [u dan gnjeva]« više od stotinu godina prije nego u latinskim misalima u Europi. Svjedoči to »Misal« kneza Novaka Disislavića iz Krbave. Naime, knez Novak je 1368. godine napisao rukopisni misal prema kojemu je godine 1483. tiskan naš prvotisak, prva hrvatska inkunabula.

To je područje »Corbavia«, kako ga 950. godine prvi put spominje bizantski car Konstantin Porfirogenet, i na kojem se služba Božja vršila na hrvatskom jeziku. Jest, na Krbavskom polju je u bitki s Turcima godine 1493. izginuo cvijet hrvatskog plemstva čuvajući »ognjišta i oltare«, ali su tu nicali, pisali, Bogu i o Bogu glagoljali, glagoljski pisari, svećenici glagoljaši zajedno s brojnim Božjim narodom.

Bilo je tu prije Turaka više od 20 samostana, glagoljskih tiskara i misala. Otuda potječu spomenuti knez Novak Disislavić (14. st.), Paval dijak iz Krbave (14./15. st.), pop Martinac (1493.) i Bartol Krbavac (15. st.), pisci i iluministi glagoljskih misala, zatim pop glagoljaš Ratko pok. Bilaca Meglanice »de Corbavia« i pop Jurko Garković »de Corbavia« i tolike druge osobe važne za povijest Katoličke Crkve i hrvatskog naroda. Iz Podlapače je rodom i Mijat Kegljen, djed po majci hrvatskog pjesnika Dragutina Tadijanovića.

Današnje selo Podlapača, koje se u izvorima navodi i kao Podlapac, smješteno je na zapadnom rubu Krbavskog ili »Podlapačkog polja«. Prvi put se spominje pod imenom Podlapčec u *Ugovoru o nasljeđu* koji su godine 1509. sklopili vlasnik Podlapčeca Ivan Karlović i sestra mu Jelena s njezinim mužem Nikolom Zrinskim.

Mjesto je dobilo ime po 974 metra visokom brdu Lapac, ispod koga se nalazi. U njemu je u davnini bio »grad« utvrda knezova krbavskih. Godine 1527. zauzeli su ga Turci i u svojoj vlasti držali sve do godine 1689.

Za rimokatolike je u Podlapači godine 1702. utemeljena župa pod zaštitom sv. Jurja. Župna crkva je posvećena 9. lipnja 1718. Godine 1751. župa je brojila 694 vjernika. Sredinom 18. stoljeća Podlapac je postao sjedištem krajiške satnije, a godine 1779. u njemu je otvorena pučka škola (tzv. trivijalka). Godine 1834. Podlapača je brojila 100 kuća s 1295 duša.

Svoj razvojni vrhunac župa Podlapača dostigla je 1914. godine kada je brojila 2244 rimokatolička vjernika. Početkom 1941. godine imala je 2100 duša, dvije škole, četiri trgovine, mlin i poštu.

Župa i mjesto Podlapača proživljavali su tragediju hrvatskog naroda u 20. stoljeću. Kad su 3. rujna 1941. u mjesto provalili četnici, ubili su šest ljudi, opljačkali selo i popalili hrvatske kuće. A upadom četnika-komunista 22. veljače 1943. mještani su pred terorom izbjegli u Gospić. Nakon 1945. tek manji broj njih se vratio.

U Drugom svjetskom ratu bili su oštećeni i župna crkva sv. Jurja i župni stan, a stradanja su se nastavila i nakon rata, kad su žitelji ubijani pojedinačno ili bacani u jame Golubnjaču i Cvijanušu. Nažalost, te masovne grobnice do danas nisu posebno istražene i označene. **Prema do sada prikupljenim podatcima, župa Podlapača ima 514 žrtava iz razdoblja Drugog svjetskog rata i poraća.**

Pred Domovinski rat u 1991. godini Podlapača je imala 294 stanovnika, od kojih je veći dio pred agresorom izbjegao u Gospić, Karlobag i Zagreb, a dio je ostao u zatočeništvu. Danas župa Podlapača broji 120 duša, sačinjavaju je sela: Podlapača, Breštane, Donji Mekinjar, Jagodnje i Tolić.

Na području župe su i tri sela u kojima žive pravoslavni Srbi koji su se doselili nakon odlaska Turaka godine 1689. Žive u selima: Krbava, u kojem je prema popisu stanovništva 2011. godine bilo 37 stanovnika, Srednja Gora (25) i Svračkovo Selo (10).

Danas župom Podlapača upravlja udbinski župnik mons. Tomislav Rogić, pomaže mu vlč. Jure Tutek. Godine 2014. zatvorena je škola, a pet učenika, od kojih jedna krizmanica, ide u školu u Udbinu.

Žrtva komunističkog divljanja bio je i vlč. Mate Moguš, župnik Podlapače do studenoga 1941. Komunističke vlasti su ga nakon rata uhitile u Grižanama, gdje je bio župnik, i odvele u Gospić. Tamo je nakon mnogo mučenja 14. listopada 1945. godine osuđen na smrt. Molba za pomilovanje mu je odbijena. Odveden je u Udbinu i 3. veljače 1946. godine tamo obješen na pravoslavnom groblju, gdje je tako visio osam dana. Prije smrti ga je vlč. Josip Banić uspio ispovjediti i dati mu blagoslov.

Žrtve Podlapače ubrojene su u, prema do sada prikupljenim podatcima, 2747 žrtava iz župa Udbinskog dekanata, a pridonose i zbroju 21.352 žrtve Drugoga svjetskog rata i poraća na području današnje Gospićko-senjske biskupije.

* Vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić predvodi misno slavlje na blagdan bl. Alojzija Stepinca u sarajevskoj prvostolnici, 10. veljače 2015.

Na spomendan blaženog Alojzija Stepinca, 10. veljače 2015., u sarajevskoj katedrali Srca Isusova misu slavio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz suslavlje desetak svećenika.

Kardinal Puljić je u propovijedi potaknuo na razmišljanje o osobi kardinala Stepinca koga je komunistička vlast planirano optužila i inscenirala mu politički proces: »Gledam njegovu vrlo dostojanstvenu osobu koja se nije dala slomiti. Dostojanstveno je prihvatio poniženje, pljuvanje, uvrede, laži i krive optužbe i ostao je vjeran. Razmišljam o potrebi te hrabre vjere svakome od nas kojom bi trebali prihvatiti sve životne nedaće i ne dati se slomiti (...). Meni je taj lik puno značio u životu na putu zvanja. Biti hrabar u vjeri! Sačuvati pouzdanje u kušnjama! Ne dati se ovozemaljskom silom zbuniti! Vjerovati: Božja pobjeđuje!«

»Katolički kler stavljen izvan zakona«

Zbog sustavne šutnje u hrvatskoj društvenoj javnosti, moguće i političkom moći nametnutoj, nastavljamo u našem Glasniku rubriku »Narod vam to nikada neće zaboraviti«. Bez ikakve namjere da se bilo koga ozloglašuje ili nerazumno optužuje, dužni smo čuvati svijest o ljudima koji su svoje živote utkali u slobodu Crkve i samobitnost hrvatskog naroda i slobodne njegove države. Naime, ti su svećenici vršili svoju dužnost prema Bogu i vlastitome narodu u razdoblju kad su tzv. »antifašisti« stvarali, prema riječima Josipa Broza Tita u razgovoru s nadbiskupom Stepincem 4. lipnja 1945., »južnoslavensku zajednicu naroda na temelju bratstva i jedinstva«. Bilo je to razdoblje kad su zastupnici hrvatske države i njezine samostalnosti bili proglašavani veleizdajicama i neprijateljima naroda, odvođeni na vojne i prijeke sudove, na dugogodišnja tamnovanja ili ubijeni.

Pripremio: dr. J. Batelja

Suočen s tim činjenicama, blaženi je Alojzije Stepinac 21. srpnja 1945. uputio opširnu predstavku predsjedniku Vlade dr. Bakariću. Nakon što je upozorio na »drakonske osude vojnih sudova, koji sude po ratnom pravu bez saslušanja svjedoka i obrane«, upozorio je na brojne ishitrene osude svećenika i tražio za njih pomilovanje. »Svakog dana primam nove obavijesti o hapšenju svećenika«, pisao je i ustvrdio: »Zajedno s hapšenjem vrši se prisilna rekvizicija njihovog imetka. Pečate se župni uredi i tako onemogućuje pastva vjernika. Bez ikakve zakonske odredbe vrše organi nižih vlasti diobu crkvenih nadarbina i tako na svoju ruku rješavaju agrarno pitanje crkvenih posjeda. Sve to, a osobito stalni napadaji novina na pojedine svećenike, trpanje klera u 'reakciju', napadaji na moju osobu, podvale i karikature u novinama, kao da ja zaštićujem one koji kliču Paveliću, izvraćanje jasnog smisla mojih okružnica u dnevnoj štampi – a bez najmanje mogućnosti da se pogođeni javno ili na istom mjestu brane: sve to daje sve jasniji dojam, sve jasnije izražava činjenicu da je katolički kler u ovoj državi stavljen izvan zakona. Da ga svatko može nekažnjeno napasti, oblatiti, a njemu pristoji jedino pravo da šuti, da puni zatvore i obogaćuje svojim imenima krvavu listu na smrt osuđenih. Sve to biva u isto vrijeme, kad predavači, i to gospoda javni tužitelji, tumače širokim slojevima grada Zagreba deklaraciju Vlade o slobodi savjesti i slobodi vjeroispovijedanja.«[1]

Na pokolj katoličkog svećenstva upozorio je i J. Graham Parsons, vanjski službenik i suradnik osobnog predstavnika američkog predsjednika SAD-a kod pape Pija XII. 14. veljače 1948.

Na pokolj katoličkog svećenstva upozorio je i J. Graham Parsons, vanjski službenik i suradnik osobnog predstavnika američkog predsjednika SAD-a kod pape Pija XII. 14. veljače 1948., kad je u prilogu svoga *Izvješća američkoj vladi* napisao: »U Jugoslaviji su sada u zloglasnom starogradiškom zatvoru utamničena u svemu 104 katolička svećenika. Ovaj broj predstavlja porast od 20 svećenika od zadnja dva mjeseca. To je otkriveno u izvješćima koja opisuju stanje svećenika zatočenih u komunističkom 'Dachau'. Pod takvim zatvorskim uvjetima naglo pada zdravstveno stanje svećenika. Svi oni trpe zbog loše i manjkave ishrane. Mnogi su se ozbiljno razboljeli, a onemogućeno je da ih pregleda liječnik ili da dobiju dozvolu za odlazak u bolnicu (...). U karlovačkom području, 40 km jugozapadno od Karlovca, komunisti su ubili 8 svećenika, a njih 17 prisilili su u zadnjih šest godina napustiti svoje župe.«[2]

Njegov nasljednik Franklin C. Gowen zabilježio je u *Izvješću* godine 1949.: »Bilo bi nestvarno pretpostaviti da su komunisti

1 Juraj BATELJA, *Blaženi Alojzije Stepinac – Svjedok Evanđelja ljubavi*, knjiga 3., Zagreb, 2010., str. 188.–189.

2 J. Graham PARSONS, *Izvješće br. 21.*, Vatikanski Grad, 14. veljače 1948., za Department of State – Division Office of European Affairs, u: US National Archives, br. 860H.404/2-1448, prilog od 22. studenoga 1947., str. 2.

u Jugoslaviji promijenili plan o likvidiranju Katoličke Crkve. Naprotiv, pokazuje se da je Titov progon Crkve sada u svojoj drugoj fazi. Prvo, uvodno, razdoblje zastrašivanja i progona kulminiralo je na sudu mons. Stepinca (...). Dva posebna cilja komunista su: a) dokrajčiti religiozni odgoj i b) spriječiti svećenike na svaki mogući način da imaju utjecaj na ljude. Zastrašivanje, teror, fizičke torture, šikaniranje i iskazivanje moći političara metode su koje Titova vlast upotrebljava u provedbi svoje sistematske kampanje o razaranju Katoličke Crkve u Jugoslaviji.«[3] Žrtve tog »antifašističkog« zastrašivanja, terora, fizičke torture, šikaniranja i mržnje postale su stotine katoličkih svećenika. U ovom broju *Glasnika* donosim spomen na petoricu ubijenih svećenika.

3 Franklin C. GOWEN, *Izvješće*, Vatikanski Grad, 25. srpnja 1949., za *Department of State - Division of Biographic information*, u: US National Archives, br. 860H.404/7-2549, str. 1.–2.; usp. S. TRASSATI, *La croce e la stella rossa. La Chiesa e i regimi comunisti in Europa dal 1917 a oggi*, Mondadori, Milano, 1993., str. 134.

Don Ante BAČIĆ

Rođen je 22. kolovoza 1892. u Veloj Luci, od oca Nikole i majke Jele, rođ. Bosnić. Gimnaziju je završio u Dubrovniku, bogosloviju u Zadru. Za svećenika je zaređen 1916. godine. Bio je župnik u Pločicama i u Žrnovu, kapelan u Blatu, a od 1927. do smrti župnik u Vignju. Potkraj 1944. partizani su ga odveli iz župne kuće na otok Korčulu i bacili ga, još živoga, u duboku jamu te je ondje umro u strašnim mukama.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 27.

Don Niko DELIĆ

Rođen je 2. veljače 1889. u Makarskoj. Nakon završene bogoslovije, u rujnu 1911. zaređen je za svećenika. Službovao je u Grabovcu i u Makarskoj, gdje je bio vjeroučitelj, kanonik, župnik i dekan. Partizani su ga mučili i ubili 4. studenoga 1944. godine.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 161.

Fra Rafo KALINIĆ

Rođen je 6. listopada 1910. u Prugovu, u općini Muć, od oca Mate i majke Kate, rođ. Bašić. Gimnaziju je završio u Sinju, bogosloviju u Makarskoj. Za svećenika je zaređen 1934. u Splitu. U Zagrebu je studirao matematiku i klasične jezike. U Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju predavao je matematiku i klasične jezike. Tijekom njemačke ofenzive na partizane u rujnu 1943. pošao je okrijepiti umirućeg, svjestan opasnosti za svoj život. Ubio ga je nacistički vojnik 24. rujna 1943. u Brnazama kod Sinja.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 305.

Don Ante LIZATOVIĆ

Rođen je 10. studenoga 1913. u Krstaticama kod Imotskog, od oca Mate i majke Mare, rođ. Vuletić. Gimnaziju je završio u Sinju, bogosloviju u Šibeniku. Za svećenika je zaređen 1936. godine. Bio je kapelan u župi Kali na otoku Ugljanu i u župi Popovići kod Benkovca. Nakon talijanskog zatočeništva u logoru, nadbiskup Stepinac dodijelio mu je župu Kukuruzari kod Hrvatske Kostajnice, gdje je ostao do svoje mučeničke smrti.

Partizani, uglavnom pobunjeni Srbi, uhitili su ga 1. svibnja 1943., odveli u logor na Banovinu te ga poslije stravičnog mučenja strijeljali i zapalili.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 395.

Ladislav ŠTUBAN

Rođen je 17. siječnja 1918. u Mraclinu, u župi Vukovina kod Velike Gorice, od oca Franje i majke Judite, rođ. Cvetnić. Poslije završenog gimnazijskog školovanja i studija teologije u Zagrebu, u lipnju 1942. za svećenika ga je zaredio nadbiskup Alojzije Stepinac. Kratko je bio kapelan u Donjoj Stubici, zatim u Vinagori i na kraju u Zaboku. U Zaboku je 1945. podnio mučeničku smrt, iako se ne zna ni točan datum ni mjesto njegova ubojstva.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 638.

* Slike tisuća nevinih žrtava, među kojima i bl. Antona Durkovića, u hodnicima i ćelijama zatvora Sighet Marmaţija podsjećaju na zločin rumunjskog komunističkog režima

Novi svetci Katoličke Crkve

Blaženi Anton Durković

Dana 31. listopada 2013. papa Franjo proglasio je blaženim Antuna Durkovića, katoličkog biskupa latinskog obreda biskupije Iaşi, koji je umro u zatvoru za vrijeme komunističkog režima. To je peti Rumunj koji je podignut na čast oltara.

Biskup Durković rođen je u Austriji 1888. od oca Hrvata i majke Austrijanke. Mlada majka ostala je udovica i upala u veliku neimaštinu, zbog čega je morala emigrirati u Rumunjsku. Anton, jedan od njena dva sina, imao je samo šest godina kad je emigrirao. Za vrijeme školovanja u sjemeništu odlikovao se izvanrednom inteligencijom i snagom volje. Zbog toga je poslan teološki studij završiti u Rimu, gdje je u dobi od 24 godine postigao tri doktorata: iz filozofije, teologije i kanonskog prava. Za svećenika je zaređen u bazilici sv. Ivana u Lateranu u rujnu 1910. i odmah nakon toga vratio se u Rumunjsku. Za vrijeme Prvoga svjetskoga rata bio je nekoliko godina interniran u logoru. U tom razdoblju obolio je od tifusa. Godine 1924. imenovan je rektorom sjemeništa u Bukureštu. Kad je nadbiskup Bukurešta morao dati ostavku zbog komunističkih divljanja, mons. Durković preuzeo je upravu nadbiskupije u svojstvu generalnoga vikara. Tada je započelo razdoblje njegova života koje će ga dovesti do mučeništva. Nakon što je odbio potpisati dokument o neovisnosti Rumunjske crkve od Rima i podvrći je civilnim vlastima, bio je stavljen pod poseban nadzor komunističke vlasti. Pio XII. imenovao ga je biskupom u gradu Iaşi, glavnom gradu Moldavije. U travnju 1948. posvećen je za biskupa. Odlikovao se čvrstim stavom u obrani Crkve, čije je jedinstvo branio pred komunističkim nasiljem. Tajna policija »Securitata« zatvorila ga je u siječnju 1950. Njegova kalvarija započela je 26. lipnja 1949., a završila dramatično 10./11. prosinca 1951. mučeničkom smrću u zatvoru Sighetu Marmației.

Šest novih svetaca

Na svetkovinu Krista Kralja, u nedjelju 23. studenoga 2014., papa Franjo slavio je na Trgu svetoga Petra pred oko 50 tisuća vjernika misu kanonizacije šest novih svetaca: Talijanâ Giovannija Antonija Farina, Ludovica De Casorija, Nicole Da Longobardija, Amata Roncanija te dvoje indijskih svetaca, Kuriakosua Eliasa Chavarua i Eufrasiju Eluvathingala, članove sirijsko malabarske Katoličke Crkve s juga Indije. Tu je Crkvu, prema usmenoj predaji, u prvome stoljeću ustanovio apostol Toma.

* Novi svetci iz Indije: Kuriakose Elias Chavara i Eufrasia Eluvathingal

Kuriakosu je bio utemeljitelj prve muške kongregacije u Indiji, ali i suosnivač prve ženske kongregacije kojoj pripada i nova svetica Eufrasia. Njihovo proglašenje svetim predstavlja »novi poticaj misionarima crkve u Indiji da bi, nadahnuti njihovim primjerom sloge i izmirenja indijski kršćani nastavili put solidarnosti i bratskog suživota«, napomenuo je papa Franjo.

Moći bl. Alojzija Stepinca ugrađene u oltar župne crkve sv. Blaža u Zagrebu

U nedjelju 1. veljače 2015. uz mnoštvo okupljenih vjernika i svećenika, u pripremi 100. obljetnice posvete župne crkve sv. Blaža u Zagrebu i obnove svetišta crkve, zagrebački nadbiskup Josip Bozanić postavio je prigodom posvete oltara u nj moći bl. Alojzija Stepinca. »Ne bismo bili kršćani, ne bismo bili Kristovi vjernici da nema oltara, po oltaru postajemo ono što jesmo«, istaknuo je kardinal Bozanić u homiliji prije posvete oltara.

* Nadbiskup Josip Bozanić stavlja moći bl. Alojzija Stepinca u novoposvećeni oltar u crkvi sv. Blaža u Zagrebu, u nedjelju 1. veljače 2015.

Klanjanje za studente u znaku bl. Alojzija Stepinca

Drugi četvrtak u veljači već nekoliko godina u studentskim rasporedima rezerviran je za klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom u zagrebačkoj katedrali. Više od tisuću mladih Zagrebačke nadbiskupije ispunilo je u četvrtak 12. veljače 2015. zagrebačku prvostolnicu i sudjelovalo u klanjanju kojemu su glavna misao vodilja bile riječi bl. Alojzija Stepinca: »Dovoljan je jedan pogled na raspetog Spasitelja.« U godini posvećenoj molitvi za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca i mjesecu ljubavi, mladi su razmišljali o primjeru iskrene i čiste ljubavi te trima ključnim stavkama koje zahtijeva svaka dobra veza: jednostavnosti, međusobnoj potpori i pouzdanju u Boga; a koje donose pisma koja je upravo bl. Alojzije Stepinac izmijenio s Marijom Horvat tijekom njihovih kratkih zaruka.

Klanjanje za studente u organizaciji Ureda za pastoral mladih predvodio je povjerenik za pastoral mladih Zagrebačke nadbiskupije Ivica Budinšćak, pjesmom je okupljene animirao Nadbiskupijski zbor mladih.

Vjernici iz Zaprešića hodočastili u zagrebačku katedralu

Vjernici grada Zaprešića, predvođeni svećenicima iz zaprešićkih župa sv. Petra ap. i Marije Kraljice Apostola, održali su 10. ožujka tradicionalno zavjetno hodočašće u zagrebačku katedralu. Euharistijsko slavlje predvodio je župnik i dekan Ivan Frkonja u zajedništvu s rektorom katedrale mons. Josipom Kuhtićem, župnikom o. Vinkom Sudarom, župnim vikarom Borisom Jozićem, prof. Ilijom Čabrajom, u asistenciji je bio trajni đakon Ilija Nikolić i bogoslov Marko Čolak te velik broj ministranata. Među brojnim hodočasnicima u slavlju je sudjelovao i gradonačelnik Zaprešića Željko Turk, pjevao je mještoviti zbor »Sv. Cecilija« pod vodstvom s. Ozane Krajačić i Jane Blažanović.

Vjernici iz Velike Gorice na Blaženikovu grobu

U pastoralnoj godini u znaku blaženog Alojzija Stepinca, odazivajući se pozivu hrvatskih biskupa da se moli i hodočasti u mjesta Blaženikova rođenja, njegove nadbiskupske službe, zatočeništva, beatifikacije, a osobito na njegov grob, nakon Lepoglave, u koju su hodočastili u veljači, vjernici župe Navještenja Blažene Djevice Marije iz Velike Gorice u subotu 14. ožujka hodočastili su u zagrebačku katedralu na grob bl. Alojzija Stepinca.

Euharistijsko slavlje s hodočasnicima iz velikogoričke župe Navještenja predvodio je mons. Josip Kuhtić, rektor katedrale, u zajedništvu sa župnikom Norbertom Ivanom Koprivecom i kapelanom Josipom Mudronjom te uz asistenciju đakona Matije Knoka i ministranata župe.

Nakon završetka mise župljani su, predvođeni svećenicima, na grobu blaženog Alojzija izmolili molitvu za njegovo proglašenje svetim te se kratko zadržali u katedrali u osobnim molitvama.

Predstavljena nova izdanja Postulature bl. Alojzija Stepinca u Zagrebu i Solinu

* Brojni štovatelji bl. Alojzija Stepinca sudjelovali su u predstavljanju »Katehetskih propovijedi« koje je sastavio bl. Alojzije Stepinac i knjige »Poruke Stepinčeva groba« koju je sastavio dr. Juraj Batelja, postulator

Uz blagdan bl. Alojzija Stepinca, Stepinčevo 2015., u ponedjeljak 9. veljače 2015., u dvorani »Vijenac« Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu predstavljena su nova izdanja Postulature bl. Alojzija Stepinca. Riječ je o blaženikovim »Katehetskim propovijedima«, koje je on izgovorio za vrijeme sužanjstva u Krašiću, te o knjizi »Poruke Stepinčeva groba« autora postulatora mons. dr. Jurja Batelje. Predgovor ovom novom izdanju napisao je đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić.

Predstavljajući »Katehetske propovijedi«, njih 140, dr. s. Tea Filipović rekla je da su Stepinčeve katehetske propovijedi važne prije svega kao svjedočanstvo njegove svijesti i odgovornosti, zauzetosti za prenošenje i učvršćivanje vjere povjerenih mu vjernika u novonastalim društvenim okolnostima. Ujedno odražavaju nastojanje da se pomogne svećenicima i kršćanskim roditeljima u izvršavanju njihove katehetske zadaće te da ih osokoli kako bi je što revnije ostvarivali. U njima se prepoznaje povezanost između vjerovanja, življenja i naviještanja samog autora, povezanost bez koje je nezamisliv bilo koji oblik opsluživanja Riječi u Crkvi. Govoreći o sadržaju, s. Tea je istaknula kako su propovijedi podijeljene u tri velike cjeline: Bog, Krist, Crkva, s dodatkom koji sadržava katehetsku pouku za pripremanje djece za ispovijed, pričest i potvrdu.

»Izlaganje pojedinih tema u službi je oblikovanja kršćanskog svjetonazora, zaokruživanja i upamćivanja sadržaja te iznad svega u službi poticaja na prianjanje uz Krista i Crkvu te na život u vjeri. On potiče na nasljedovanje biblijskih uzora vjere, često donosi primjere svetaca iz povijesti Crkve, iz života suvremenih kršćana u različitim krajevima svijeta, vješto ih ugrađujući u pojedine teme i sadržaje«, naglasila je dr. s. Tea.

Priređivač »Katehetskih propovijedi« mons. Batelja istaknuo je da je ovo djelo objavio na poticaj brojnih studenata Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koji su slušali kolegij »Važnost kateheze u nauku i pastoralnom radu bl. Alojzija Stepinca«.

Potom je akademik Ante Stamać, višegodišnji suradnik i lektor u Postulaturi bl. Alojzija Stepinca, ukratko predstavio vlastiti doživljaj Stepinčevih »Katehetskih propovijedi«.

Predstavljajući knjigu »Poruke Stepinčeva groba«, dr. Batelja je istaknuo da »ona riječju i slikom prikazuje okolnosti ukopa bl. Stepinca u zagrebačkoj katedrali te značenje njegova novoga groba u kojem njegovi zemni ostatci od 9. lipnja 1997. godine čekaju uskrsnuće«. Podsjetio je kako je prva knjižica »Novi grob sluge Božjega Alojzija Stepinca« objavljena 1997. godine, prije njegova proglašenja blaženim, a ova se, izrazio je nadu, objavljuje pred njegovim proglašenjem svetim.

U glazbenom dijelu programa sudjelovali su KUD »Lipa« iz Slavetića te bogoslovi Kristijan Tušek i Robert Jakica.

Ove »Katehetske propovijedi« bl. Alojzija Stepinca i knjižica »Poruke Stepinčeva groba« predstavljene su, u organizaciji Postulature i solinskog »Zvonimira«, u Domu »Zvonimir« u Solinu, u utorak 17. ožujka 2015. Pred ispunjenom dvoranom o knjigama su govorili dr. Jadranka Garmaz, dr. Juraj Batelja i dipl. teolog Mario Matijević.

U glazbenom dijelu nastupili su Jelena Čilaš i Mirko Jankov. Prije predstavljanja knjiga brojni vjernici su u misnom slavlju u Prasvetištu Gospe od Otoka iskazali poštovanje bl. Alojziju Stepincu. U koncelebraciji sa župnikom don Rankom Vidovićem euharistijsko slavlje predvodio je i prigodnu propovijed održao postulator kauze dr. Juraj Batelja.

Toga poslijepodneva vjernici su s ushićenjem bdjeli uz Blaženikov kardinalski *soli Deo* klečeći na klecalu na kojemu je pri pohodu solinskome prasvetištu klečao sveti Ivan Pavao II. Prije samoga početka misnog slavlja mons. Batelja je pročitao povelju koju je sastavio i potpisao pokojni kardinal Franjo Kuharić, koji je tu relikviju poklonio prasvetištu u trajno vlasništvo, a za uspomenu na veliko svehrvatsko slavlje 1976. godine.

Umro o. Vjenceslav Mihetec

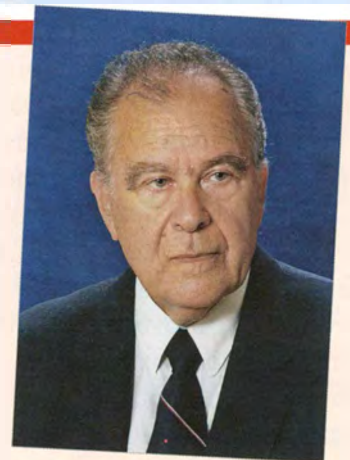
U četvrtak 12. veljače 2015., okrijepljen svetim sakramentima, preminuo je karmelićanin o. Vjenceslav od Majke Božje Remetske (Mihetec). O. Vjenceslav rođen je u Zagrebu 22. rujna 1945. Osmogodišnju školu pohađao je u Zagrebu (Jordanovac) do 1960. godine, srednju učiteljsku školu do 1965. Po završetku škole radi kao nastavnik. Potom upisuje studij književnosti i filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, koji napušta i poslije odsluženja vojnog roka ulazi u karmelićanski novicijat u Somboru 8. ožujka 1969. Prve zavjete položio je 9. ožujka 1970. u Somboru, za svećenika je zaređen 29. lipnja 1975. Svećeničko služenje vršio je u Zagrebu (Remete), Somboru, Hrvatskom Leskovcu i Krku. Održavao je brojne tečajeve duhovnih vježbi i obnova redovničkim zajednicama i svećenicima, pučke misije u župama i kateheze mladima.

U karmelskoj zajednici ponajviše je služio u odgoju podmlatka, i to kao prefekt sjemeništa i magistar klerika te kao ispovjednik i duhovnik. Potom, tijekom devet godina obnašao je službu župnika u svetištu Majke Božje Remetske, a u dva mandata bio je provincijal Hrvatske karmelske provincije te predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara.

Bio je istinski pobožan bl. Alojziju Stepincu i nastojao je da se njegovo čašćenje promiče među njegovom subraćom. Radovao se kanonskom postupku za proglašenje svetim biskupa Josipa Langa, i Postulaturi proslijedio više svjedočanstva i fotografija o njemu.

Sprovodne obrede u svetištu Majke Božje Remetske i ukop na groblju u Remetama predvodio je 16. veljače, kao izaslanik zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, pomoćni biskup Valentin Pozaić.

Umro dr. sc. Augustin Franić

U utorak, 17. ožujka 2015. u 87. godini života u rodnom Dubrovniku preminuo je dr. sc. Augustin Franić, ekonomist i hrvatski politički osuđenik.

Dr. Franić rodio se u Dubrovniku 2. siječnja 1929. Odgojen je u hrvatskom i katoličkom duhu. Kao hrvatskog domoljuba OZNA ga je uhitila 12. travnja 1947. i odvela u Split na istragu u Oblasnu Udbu. Čitav život nosio je ožiljke po tijelu koji su bili posljedica teške i mučne istrage.

Osuđen je 16. srpnja 1947. na osam godina lišenja slobode s prisilnim radom, na četiri godine gubitka političkih prava te onih na mirovinu i pomoć socijalnog osiguranja. Dana 30. rujna 1947. u stočnim vagonima odveden je u KPD Lepoglavu. Budući da je odbio suradnju s tajnim službama otpremljen je početkom 1950. u rudnik »Raša« u Istri. Otpušten je nakon pet godina, 12. travnja 1952.

Vrativši se u Dubrovnik, uz teške napore položio je treći i četvrti razred Ekonomske škole, a potom upisao Ekonomski fakultet u Zagrebu. Već 20. srpnja 1954. ponovno je uhićen pod optužbom da je »širio neprijateljsku propagandu«. Optužen je na temelju svjedočanstva lažnih svjedoka i otpremljen u KPD Stara Gradiška gdje je kaznu izdržavao do 20. srpnja 1958.

Nakon izlaska iz zatvora bio je pod stalnom kontrolom Udbe. Unatoč tome doktorirao je u Zagrebu. Napisao je više od 70 stručnih i znanstvenih radova. Predavao je na Višoj pomorskoj školi u Kotoru, Višoj turističkoj školi u Dubrovniku te na Fakultetu za turizam i vanjsku trgovinu u Dubrovniku.

Za hrvatsku povijest osobito su značajne njegove knjige »KPD Lepoglava – mučilište i gubilište hrvatskih političkih osuđenika«, »Svećenici, mučenici – svjedoci komunističkih progona« te brošure »Svjetlonoše nade« i brojni članci u časopisu »Politički zatvorenik«.

Osim znanstvenog rada velik dio posvetio je obitelji i supruzi Stanislavi, s kojom je imao sedmero djece. Postulatura mu zahvaljuje za brojne pisane priloge, savjete i dokumente koje je na tragu svoga progona pronašao i velikodušno Postulaturi ustupio.

Pokopan je u četvrtak 19. ožujka 2015. na gradskom groblju Boninovo u Dubrovniku.

»Hod sa Stepincem« po župama Zagrebačke nadbiskupije

Župa Pohoda Blažene Djevice Marije na Dolcu i župnik preč. Zlatko Golubić bili su 20. veljače 2015. prvi svjedoci pobožnosti »Hod sa Stepincem« po župama Zagrebačke nadbiskupije. Najavio ga je zagrebački nadbiskup Josip Bozanić u propovijedi na Stepinčevo 2015. Taj hod uključuje nošenje i čašćenje moći blaženoga Alojzija i okupljanje oko njih, a trajat će od korizme 2014. do Stepinčeva 2016. Ova pobožnost ima za cilj na »osobit način živjeti duhovnu povezanost s našim Blaženikom«.

Neposredno prije procesije, koju je predvodio u zajedništvu s pomoćnim biskupima Valentinom Pozaićem i Mijom Gorskim, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zagrebačkoj je prvostolnici podsjetio kako je Stepinac, prema zamisli onih kojima je smetao, trebao ostati zaboravljen, »kao osuđenik negdje odstranjen, neprisutan, a on je iz godine u godinu sve prisutniji. Sve više osjećamo njegovu nazočnost. Ali zašto? Onaj koji je blizu Bogu, blizu je i čovjeku. Mi osjećamo da nam je Stepinac blizu, da nas on prati«. Kardinal je izrazio radost što početku ovoga znakovitog hoda nazoče mladi. »Oni su Stepinčevi svjedoci, svjedoci da vrijedi hodati za Stepincem«, rekao je kardinal. Potom je procesija krenula iz katedrale, preko trga ispred katedrale te tržnice Dolac do crkve sv. Marije, gdje je relikvije dočekalo mnoštvo vjernika.

U homiliji nakon Službe riječi kardinal je istaknuo da je čašćenje relikvija uvijek pratila osjećajnost, pobožnost, molitva za zagovor i milost. Susret i molitva u nazočnosti relikvija blaženoga Alojzija vođeni su evanđeoskim

* Kardinal Josip Bozanić pronosi moći bl. Alojzija Stepinca iz prvostolnice u župnu crkvu sv. Marije na Dolcu 20. veljače 2015. započinjući »Hod sa Stepincem« po župama Zagrebačke nadbiskupije

svjetlom, a to znači da ih vidimo u povezanosti s vjerom u uskrsnuće tijela. Relikvije svetih šalju jasnu poruku da čovjek nije osuđen na posvemašnje nestajanje, nego je, zahvaćen milošću, nositelj klice vječnosti, a time one govore o temeljnim postavkama kršćanske antropologije, pojasnio je.

Nakon Službe riječi svi su nazočni izmolili molitvu za proglašenje svetim bl. Alojzija, a iz župe sv. Marije hod se nastavlja po župama Zagrebačke nadbiskupije.

Fra Ivica Petanjak – novi krčki biskup

Papa Franjo je nakon odreknuća od službe pastirskog upravljanja Biskupijom Krk, koje je podnio krčki biskup Valter Župan, imenovao biskupom Biskupije Krk dr. fra Ivicu Petanjka, člana Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića.

Imenovani biskup fra Ivica Petanjak rođen je 1963. u Đakovu, kao dijete roditelja koje je, sa svim Hrvatima, komunistička vlast protjerala nakon 1945. s rodnih ognjišta iz Zrinja. Za svećenika je zaređen 1990. godine. Poslijediplomski studij završio je u Rimu, gdje je i doktorirao crkvenu povijest. U svojoj Provinciji bio je provincijalni ministar, župnik u župi Gospe Lurdske u Rijeci te gvardijan u kapucinskom samostanu u Osijeku.

Mons. Ivica Petanjak posvećen je za biskupa u katedrali u Krku 22. ožujka 2015. Posvetitelj je bio zagrebački nadbiskup kard. Josip Bozanić, a suposvetitelji apostolski nuncij nadbiskup Alessandro D'Errico i dosadašnji krčki biskup Valter Župan.

Uredništvo *Glasnika* čestita novom biskupu!

Umro Josip Solić – Pepo

U nedjelju 22. ožujka 2015., nakon kratke bolesti, u 77. godini života umro je okrijepljen svetim sakramentima Josip Solić-Pepo, štovatelj bl. Alojzija Stepinca i dugogodišnji suradnik Postulature. Zajedno sa svojom suprugom Ljubicom uvezao je sva dosadašnja godišta *Glasnika bl. Alojzija Stepinca* u više primjeraka i umjetnički oblikovao spomen kutije za dar sv. Ivanu Pavlu II. i Benediktu XVI. Postulatura zahvaljuje obitelji Solić i u molitvi se spominje dobrotvornosti kojom je sudjelovala u postupku za proglašenje svetim Sluge Božjega i blaženog Alojzija Stepinca.

* Josip i Ljubica Solić svojom ljubavlju prema bl. Stepincu u svojoj su radionici umjetnički uvezali sva dosadašnja godišta Glasnika bl. Alojzija Stepinca

Niz tribina pod naslovom Blaženi Alojzije Stepinac – »znak osporavan« (Lk 2,34)

Ured Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi organizirao je u nizu tribina *Zajednički vidici* u prostorijama Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u Zagrebu ciklus od pet predavanja na temu: *Blaženi Alojzije Stepinac – »znak osporavan«* (Lk 2,34).

Prva tribina održana je 29. siječnja 2015. Na temu: *Alojzije Stepinac – neustrašivi pastir zagrebačke Crkve govorio je* mons. Ivan Šaško, a prigodnu riječ nazočnima je uputio kardinal Josip Bozanić.

Druga tribina održana je 25. veljače 2015. Na temu *Alojzije Stepinac – svjetionik svoga vremena* govorili su dr. sc. Stjepan Razum i prof. dr. sc. Juraj Batelja.

Treća tribina održana je 25. ožujka 2015. Na temu *Alojzije Stepinac – čovjek savjesti* govorili su prof. dr. sc. Tonči Matulić i dr. sc. Ivan Dodlek.

Četvrta tribina održana je 29. travnja 2015. Na temu *Alojzije Stepinac – čovjek duboke vjere* govorili su prof. dr. sc. Veronika s. Nela Gašpar i prof. dr. sc. Mario Cifrak

Peta tribina bit će 27. svibnja 2015. Na temu *Stepinčeva osjetljivost za čovjeka u iznimno teškim vremenima* govorit će prof. dr. sc. Stjepan Baloban i prof. dr. sc. Slavko Slišković.

Dosadašnje tribine održane su pred ispunjenom dvoranom i protekle su u zanimljivim i plodnim raspravama. Tribine je organizirala i vodi prof. dr. sc. Valentina Mandarić.

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC - Svjedok Evanđelja ljubavi

U izdanju Postulature blaženog Alojzija Stepinca objavljena je prošle godine knjiga: *BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi. Životopis, dokumenti i svjedočanstva – prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskoga rata* (Juraj BATELJA); riječ je o trilogiji: Knjiga 1 – Životopis; Knjiga 2 – Dokumenti I, br. 1. – 399. (1933. – 1943.), i Knjiga 3 – Dokumenti II, br. 400. – 691. (1944. – 1998.).

Ova zbirka predočuje javnosti 691 dokument nadbiskupa Stepinca iz razdoblja od 1933. do 1998. godine i svjedočanstva o njegovu spašavanju ugroženih ljudi, koji su bili žrtve represivnih režima, žrtve gladi i vremenskih nepogoda, stradalnici i žrtve rata. Među njima je velik broj Hrvata, Poljaka, Roma, Slovenaca, Srba, Židova, ustaša, komunista (»crvenih«), muslimana, pravoslavnih i drugih.

Trilogija se može kupiti u Muzeju bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 31, 10000 Zagreb ili naručiti na adresi: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb (450 kn + poštarina) ili na telefon **(01) 48 94 879** te na **e-mail adresu** jbatelja@gmail.com. Čitatelji mogu nabaviti i samo prvu knjigu troknjižja, koja je životopis bl. Stepinca nastao na temelju dokumenata objavljenih u ostalim dvjema knjigama.

Predavanje »Bl. Alojzije Stepinac – na putu svetosti«

Predavanje »Bl. Alojzije Stepinac – na putu svetosti« održao je postulator kauze za proglašenje svetim blaženog Stepinca mons. dr. Juraj Batelja u srijedu 18. ožujka u Dvorani sv. Ivana Pavla II. u sisačkom Velikom Kaptolu.

Predavanje je započelo molitvom Blaženiku, koju je napisao sluga Božji kardinal Franjo Kuharić. Na početku je sve okupljene pozdravio sisački biskup Vlado Košić. Rekao je kako Božja stvar uvijek pobjeđuje te će tako i Stepinac zasjati punim sjajem, jer on je »kompas i najsvjetliji lik Crkve u Hrvata« kao što ga je 1998. godine na Mariji Bistrici nazvao sv. papa Ivan Pavao II. Podijelivši s nazočnima želju da kardinal Stepinac dobije svoj spomenik u Sisku, ispred Velikog Kaptola, biskup je izrazio mišljenje kako bi on u skoro vrijeme trebao postati i zaštitnik Hrvatske.

Govoreći o bl. Stepincu, mons. Batelja se dotaknuo brojnih fascinantnih činjenica o njegovoj predanosti, hrabrosti i upornosti, kao i onih o njegovu progonu i uznišťvu. Istaknuo je da kada se promatra Blaženika, on se ni u jednoj etapi svoga života nema zašto kajati. »Kada je zauzeo životni smjer, tome je uvijek ostao vjeran, a mogao je ostati vjeran zato jer je svoj život upriličio i uvijek ga je podlagao ne svojoj volji i svojim prohtjevima, nego Božjoj volji«, rekao je mons. Batelja te dodao kako za početak kanonskog postupka za proglašenje svetim, između ostalog, taj netko mora još za života uživati da se o njemu govori kako je svet čovjek, što je za Stepinca više nego očito.

Predavač je rekao i kako je naša osobita blagodat i Božji dar to što je na ovom podneblju iz naše Crkve nikao i iz naroda potekao jedan hrabar i odvažan čovjek koji je podmetnuo leđa u zastupanju prava čovjeka, shvativši kako samo u slobodnom narodu može biti slobodna Crkva, a to znači da se može slobodno naviještati Evanđelje

Mons. Batelja govorio je i o Stepinčevoj vjernosti Crkvi i neustrašivu zastupanju pravde i osuđivanju nepravde bez obzira na režim koji je vladao, o brizi za siromašne, spašavanju slovenskih svećenika i prognanika, zbrinjavanju ratne siročadi te brojnim primjerima iz života budućega sveca.

Na kraju predavanja nazočnima se obratio sisački povjesničar i kroničar Lojzo Buturac, koji je govorio o malo poznatim posjetima kardinala Stepinca sisačkom kraju, a predavanje je zaključeno zanimljivom otvorenom raspravom u odnosu na predavanje. (I. L.)

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženoga Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

Hvala vam što čitate i drugima omogućujete primati *Glasnik blaženi Alojzije Stepinac*. Ako na vrijeme podmirite svoje obveze prema *Glasniku*, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskoga naroda. *Glasnik* može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionikom koje svečanosti priređene u njegov spomen, podijelite to u *Glasniku* sa svim prijateljima i štovateljima kard. Stepinca.

* Pješaci iz Karlovca i Duge Rese hodočastili su u Krašić u subotu 7. veljače. Okupilo se oko 180 hodočasnika pješaka koji su se ohrabrili i hodočastili u Krašić na molitvu za proglašenje Alojzija Stepinca svetim. Prije početka molitve u crkvi posjetili su prostorije u kojima je živio Blaženik u danima zatočeništva, a na dvorištu ispred stare župne kuće, svi su hodočasnici bili počašćeni kuhanim kobasicama, vinom i gibanicama.

U pandžama UDBE

Budući da se u hrvatskoj javnosti sve češće humanizira Titov diktatorski režim i komunistička strahovlada, odlučio sam iz prikupljene dokumentacije u postupku za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca hrvatskoj javnosti predočiti dokumente koji oslikavaju pravo stanje stvari. Činim to iz ljubavi prema svome hrvatskom narodu i njegovoj povijesti, koja se ne smije pisati na temelju »humaniziranih« deklaracija, »retuširanja« te »nesvrstanih« odnosa prema istini. Nije nakana ovog niza dokumenata da se bilo koga proziva, već da se na temelju činjenica donese istinit, pravedan i objektivan povijesni sud o vremenu progona Katoličke Crkve, u kojem je najprepoznatljivija žrtva blaženi Alojzije Stepinac.

Pripremio: dr. Juraj Batelja

* Bl. Alojzije Stepinac i mons. Miho Pušić, biskup hvarski

11. Pismo mons. Mihe Pušića[1] upućeno 15. rujna 1953. dr. Vladimiru Bakariću,[2] predsjedniku Izvršnog vijeća NR Hrvatske – Zagreb

Gospodine predsjedniče,

od početka prošlog kolovoza podigla se je nepravedna umjetna hajka na mene i na mnoge svećenike moje biskupije. Svuda je hajka započela žučljivim i neistinitim napadajima kroz novine i razglasne stanice. Tu se nepravedno i bez ikakva dokaza prikazuje mene i dotične svećenike kao neprijatelje naroda i agente talijanskog imperijalizma. Ove napadaje kroz novine i mjesne razglasne stanice slijedili su ispadi i demonstracije protiv mene kao i tvorni napadaji na neke svećenike. Sve je to bilo izneseno u predstavci od 8. kolovoza t. g. br. 727/53., koju je biskupski Ordinarijat upravio izvršnom Vijeću NR Hrvatske tražeći zaštitu, ali do danas bez ikakve koristi. Hajka se je i dalje nastavila u ovome gradu kao i po drugim mjestima u mojoj biskupiji. Stoga smatram shodnim, da se direktno obratim na Vas, gospodine Predsjedniče, uzdajući se u Vašu pravednoljubivost, koju ste više puta dokazali. Prilažem u prijepisu predstavku od 8. kolovoza tek. g. br. 727/53., jer ju zastalno u Vašoj odsutnosti niste vidjeli. Iz dotične predstavke ćete razabrati, kako je meni bilo onemogućeno držati vjerski obred sv. krizme na otoku Visu. Tako isto kako je dušobrižnik Podšpilja na istom otoku don Andrija Mardešić bio toliko isprebi-

1 Miho PUŠIĆ (Vis, 25. kolovoza 1880. – Hvar, 9. svibnja 1972.); zaređen je za svećenika 27. srpnja 1903. Poslije mlade mise bio je župni pomoćnik župniku Luki Papafavi u Supetru na otoku Braču. Kad je godine 1911. Papafava posvećen za hvarskog biskupa, don Miho je imenovan upraviteljem župe, a kasnije župnikom Supetra. Papa Pio XI. imenovao ga je biskupom 21. lipnja 1926. Biskupsko mu je geslo: »Propter Christum usque ad mortem – Za Krista sve do smrti!« Za hvarskog biskupa posvećen je 21. rujna 1926. i vodio je biskupiju sve do umirovljenja godine 1968.

2 Vladimir BAKARIĆ (Velika Gorica, 8. ožujka 1912. – Zagreb, 16. siječnja 1983.); bio je sekretar Centralnog komiteta KPH i predsjednik vlade NRH.

jan pred očima mjesnih narodnih vlasti, da je 22 dana morao odležati u krevetu sa velikom temperaturom. Također da je hvarski kanonik don Pavao Tomić prognan iz rodnog mjesta Visa, gdje se je bio po savjetu liječnika sklonio kod obitelji svog brata radi oporavka.

Sada navodim neke nove činjenice sličnih nezakonitih postupaka, koji se slobodno vrše u našim stranama - tobože u ime naroda - a narodne vlasti, koje su dužne štititi slobodu ličnosti pojedinog građana propuštaju da to čine;

1. - Dne 16. prošlog kolovoza u Gdinju na otoku Hvaru jedna delegacija upućena od SSRN-a dala je do znanja vlč. don Juri Beliću, koji je provizorno providao tu župu, da ne smije više dolaziti u mjesto.

2. - Dne 6. rujna slična delegacija u Sućurju na otoku Hvaru tražila je od mjesnog župnika don Dinka Vrankovića da do 17. IX. mora seliti iz mjesta, inače da mu se ne garantira za sigurnost života.

3. - Dne 8. tek. rujna desetorica mladih ljudi kasno uvečer u 8 sati napali su kod vrata samostana u Hvaru svećenike dr. Andru Štambuka, biskupskog tajnika i don Juru Belića, kapelana. Prvoga su isprebijali, a drugi je nakon prvoga udarca uspio pobjeći. Svi se u ovom gradu i mještani i turisti - zgražaju na ovakvo brutalno i barbarsko postupanje i čude se da Narodna Vlast nije smatrala shodnim poduzeti bilo kakve istrage za osvjetljenje slučaja, iako je jedan milicioner na zapomaganje spomenutih svećenika iza kako je sve završilo došao na lice mjesta. Prilaže se predstavki Biskupskog Ordinarijata u Hvaru od 10. IX. ov. g. br. 791/53. na Izvršno Vijeće NR Hrvatske.

4. - Dne 25. VIII. tek. g. došla je k meni delegacija iz Gdinja sa zahtjevom da [se] ne povrati više u svoju župu dušobrižnik don Božidar Medvid, koji skorih dana izlazi iz Kazneno popravnog doma Stare Gradiške. Zatim je SSRN iz Gdinja dostavio ocu spomenutog svećenika pismeni zahtjev datiran dne 8. IX. tek. mj., da do 12. istog mjeseca mora obitelj Medvid (otac, majka i sestre spomenutog svećenika) napustiti župni stan i sa svim pokućstvom seliti iz župe Gdinj.

5. - Početkom ovog mjeseca upućena je slična delegacija višegodišnjom župniku Supetra na Braču mons. Anti Vrankoviću, tražeći da seli iz župe. Na višekratni zahtjev on se je tome odlučno opro.

Uz ove činjenice mogle bi se još navesti mnoge druge, ali iznesene dovoljno osvjetljuju kako niže narodne vlasti očevidno krše zakonske propise dopuštajući da se vrše bezakonja. Spomenutim protuustavnim i protuzakonitim činima prekršena su najosnovnija prava građana: sloboda vjeroispovijesti, nepovrjedivost ličnosti. Uz to se mora naglasiti da je potpuno neshvatljivo kako SSRN kao jedna politička organizacija može nastupati i vršiti funkciju izvršne vlasti.

Veoma je začudno da se proglasuje mene i druge svećenike kao agente talijanskog imperijalizma, kada je svima u mojoj biskupiji posve dobro poznato kako smo se za vrijeme talijanske okupacije odlučno opirali njihovim denacionalizatornim zahtjevima. Moj stav pak je Vama vrlo dobro poznat - uz ostalo - i iz pisma, kojeg sam Vam uputio dne 28. X.1952.

Stalno se nadam, gospodine predsjedniče, da ćete stati na kraj ovim protuzakonitim ispadima, te da ćemo mi svećenici u ovim stranama uživati u praksi prava, koja nam zajamčuje Ustav i zakon.

Izvolite primiti gospodine predsjedniče, izraze mog štovanja.

† Miho Pušić, biskup

Hvar, dne 15.IX.1953.

Prilažu se predstavke biskupskog ordinarijata - Hvar br. 721, 727 i 791/53.

Gosp. dr. Vladimir Bakarić,
predsjednik Izvršnog Vijeća NR Hrvatske
Zagreb

12. Optužnica Okružnog javnog Tužioštva u Splitu protiv mons. Mihe Pušića, biskupa hvarsko-braško-viškoga, 24. svibnja 1954.

Okružno Javno Tužioštvo Split
Broj: KTS 685/54.
Split, dne 24.V.1954.

Kotarskom Sudu Starigrad

Na osnovu člana 44.st.2.t.2. Zakonika o krivičnom postupku tuži se:

= PUŠIĆ MIHO, od oca pok. Ivana i majka Erminije rođena Kargotić, rođen 15.VIII.1880. u Visu - nastanjen u Hvaru, biskup hvarsko-braško-viški, Hrvat, državljanin FNRJ, svršio gimnaziju i bogosloviju, vojsku nije služio, do sada ne osuđivan, nalazi se na slobodi, da je kao biskup hvarsko-braško-viški od 22. listopada 1952. god. do danas pismenim zabranama i prijetnjama, ta kaznama suspenzije i eskumunikacija prema pojedinim svećenicima sa područja svoje biskupije zloupotrebljavao auktoritet biskupa u namjeri da spriječi svećenike da se učlanjuju u staleška svećenička udruženja i time se koriste pravom udruživanja, koje im je kao građanima zajamčeno Ustavom FNRJ, Zakonom o pravnom položaju vjerskih zajednica i Zakonom o udruživanju, zborovima i drugim javnim skupovima, pa je tako:

1. /nakon što je čitao u listu »Slobodna Dalmacija«, da se konstituirao na otoku Braču Inicijativni Odbor za ustanovljenje svećeničkog udruženja uputio okružnicu svim svećenicima svoje biskupije pod brojem 1149 od 22.X.1952. god. kao opomenu da ne pristupaju u svećenička udruženja.

2. /pismom pod broj 465/53. od 18.V.1953. god. upućenom Inicijativnom odboru na ruke predsjednika odbora Antičević Don Luke zabranio svako djelovanje Inicijativnog odbora,

3. /pismom pod b. 588/53. od 27.VI.1953. god. upućeno svećenicima Antičević don Luki i Zuviteo don Henriku raspustio je Inicijativni odbor i zatražio je od spomenutih svećenika pismenu izjavu da se pokoravaju odluci o raspuštanju Inicijativnog odbora i prestaju biti članovi Inicijativnog odbora i da sa odriču svake agitacije za svećenička udruženja,

4. /pismom pod br. 917/53. i 918/53. od 29.X.1953. god. izrekao je svećenicima Antičević don Luki i Tržok don Ivi kaznu suspenzije od misa radi toga što su se nalazili u Inicijativnom odboru za osnivanje svećeničkog udruženja,

5. /pismom pod br. 946/53. od 7.XI.1953. god. zabranio je svećenicima Rakela don Juri, Babarović don Ivanu i Ivelić don Antunu odlazak na osnivačku skupštinu staleškog društva katoličkih svećenika u Zagrebu pod prijetnjom suspenzije od mise,

6. /pismom pod brojem 997/53. od 24.XI.1953. god. izrekao je kaznu suspenzije svećenicima Tržok don Ivanu, Babarović don Ivanu, Rakeli don Jurju i Ivelić don Antunu radi toga jer su prisustvovali osnivačkoj skupštini društva katoličkih svećenika u Zagrebu,

dakle kao vjerski predstavnik zloupotrijebio je slobodu vršenja vjerskih poslova u svrhe protivne ustavnom poretku,

pa da ja time počinio krivično djelo protiv javnog reda i pravnoga saobraćaja zloupotrebom vjera i Crkve u političke svrhe označeno i kažnjivo po članu 311. Krivičnog zakonika.

STOGA PREDLAŽEM
1. /da se pred tim sudom nadležnim na osnovu, člana 17 st.1.t. Zakonika o krivičnom postupku održi glavna rasprava,
2. /da se na glavnu raspravu pozove okrivljeni,
3. /da se na glavnoj raspravi kao dokazala pročitaju dokumenti pod brojem 1 do 20,
4. /da se okrivljeni proglasi krivim za djelo navedeno u optužnom prijedlogu i osudi po zakonu.

S.F.S.N.

Javni tužilac: Pervan Ljubo s. r.

13. Mons. Miho Pušić, biskup hvarsko-braško-viški pobija optužnicu Okružnoga javnog tužioštva u Splitu od 24. svibnja 1954.

Ne osjećam se nipošto krivim, i svjestan sam, da svojim postupanjem prema svećenicima, koje sam kaznio, jer su opetovano prekršili crkvene propise nijesam ogriješio o nijedan državni zakon, niti zloupotrijebio vjeru i Crkvu u politička svrhe. Ja sam samo vršio svoju biskupsku dužnost u svom crkvenom djelokrugu, u kojem sam po čl. 25. našeg Ustava slobodan. Tu je izričito rečeno: »Vjerske zajednice slobodne su u vjerskim poslovima«. To je isto izraženo i u čl. zakona o vjerskim zajednicama. To znači, da se vjerske zajednice mogu slobodno upravljati po svojim propisima. Ja sam dakle svim onim postupcima radi kojih me se ovdje optužuje jedino štitio crkvenu disciplinu, koju sam po crkvenom zakonu i po savjesti dužan da čuvam. Nijedno društva bez discipline, to jest bez reda i posluha, ne može da postoji, nego mora da propadne. To vrijedi koli za obitelj toli za bilo koje građansko ili crkveno društvo. Ovo je svakome jasno. To važi i za našu crkvenu upravu. Zato kan. 336 Crkvenog zakonika naređuje biskupima, da urgiraju opsluživanju crkvenih zakona i da budno paze da se ne bi uvukle zloporabe u crkvenoj disciplini. A kan. 335 daje pravo biskupima da upravljaju svojom biskupijom vlašću zakonodavnom sudbenom i prinudnom ne samo u duhovnim nego i u vremenitim stvarima. To naglašava i sam Dr. Roko Rogošić, koji je sklon ovim udruženjima, u svom Priručniku Crkv. Prava svez. I., tiskanom 1941. na str. 208. on piše: »Biskupi krepošću svoje zakonodavne vlasti /*potestae legislativa*/ mogu izdavati zakone, ustanove, naredbe /*leges statuta, decreta edicta*/ prema zajedničkom pravu /*iuxta jus commune*/, tako da opći zakon s izbliza odrede za svoj kraj da ih prilagode potrebama svoje biskupije, da im dodadu kaznene sankcije; mogu izdavati zakone mimo zajedničkog prava /*praeter jus comune*/ da svojim zakonima narede što nema u zajedničkom pravu«.

Svi su pak svećenici dužni slušati crkvenu vlast. Kad su svojevoljno primili sv. Red, slobodno su se podvrgli crkvenoj disciplini, kao što se na pr. oficiri, kad nastupe svoju službu, podliježu vojnoj disciplini. A crkvenu disciplinu određuje ne samo crkveni zakonik, nego i živo crkveno učiteljstvo, tj. Sv. Otac Papa i biskupi. To jasno izražava i naglašava Crkveni zakonik na koji se ti neki nepokorni svećenici rado pozivaju, ali ga ne vrše. Svakome je očito, da kao što Ustavni zakon ne sadrži sve zakone i odredbe, nego je on samo temeljni okvir na kojem se temelje i grade ostali državni zakoni, tako isto ni Crkveni zakonik /*Kodeks*/ ne sadrži sve

crkvene zakone i odredbe. Prema tome kao što zakonita državna vlast izdaje ostale zakone na podlozi Ustava, tako isto i crkvena vlast, Papa i biskupi, izdavaju druge zakone i odredbe na podlozi Kodeksa i proglašuju naredbe mimo općeg prava /*praeter jus commune*/ za svoje biskupije.

Glede vlasti sv. Oca Pape izričito je u Kan. 218, § 1 rečeno slijedeće: »Sv. Otac Papa ima vrhovnu i punu jurisdikciju nad svom Crkvom, koliko u stvarima vjere i ćudoređa toliko u stvarima, koja se odnose na disciplinu i upravu Crkve, raširene po cijelome svijetu.« Glede vlasti biskupa već sam malo prije gore spomenuo. Iz gore izloženoga proizlazi, da su i svećenici i biskupi dužni u savjesti slušati odredbe Sv. Oca Pape. A baš glede svećeničkih udruženja Pape su dali već odavna /mnogo prije današnje Jugoslavije/ točne upute i odredbe, a tih odredaba mi svećenici i biskupi moramo se u savjesti držati. Tako na pr. Papa bl. Pijo X. u svojem pismu od 4.VIII.1908. upućenom svomu kleru čitavog svijeta traži ustanovljivanje takovih svećeničkih udruženja: »quas episcopalis auctoritas confirmet et moderetur«. Naime, on traži, za svećenička udruženja ne samo treba da imaju odobrenje crkvene vlasti, nego da biskup ima i efektivni utjecaj na njih, da ih moderira, dirigira, rukovodi. Papa pak Benedikt XV. u svojem pismu od 4. veljače 1920. upravljenom na nadbiskupa u Pragu mons. Franju Kordača dozvoljava svećenička udruženja samo za pojedine biskupije i to uz izričiti uvjet, da su u njima osigurana prava biskupske vlasti. A papa Pio XI. u svojoj odluci od 7. prosinca 1922. određuje: »Sve što se odnosi na svećenička udruženja ne može zakonito opstojati, ako osim odobrenja civilne vlasti, nema i odobrenje crkvene vlasti.«

Na koncu napominjem neke činjenice koje očevidno dokazuju da su se Jugoslavenski biskupi vazda držali odredaba sv. Crkve glede svećeničkih udruženja.

Evo dokaza:

1. God. 1920. nadbiskup zagrebački Dr. Bauer raspustio je nepokorno udruženja hrvatskih reformnih svećenika pozivajući se na odluku već od mene spomenutu Pape Benedikta XV. po kojoj dozvoljava ustanovljenje svećeničkih udruženja samo za pojedine dijeceze i to uz izričiti uvjet, da u njima budu osigurana prava biskupske vlasti /vidi *Vjesnik Zagrebačke nadbiskupije*, god. 1920./. Iza toga su ispravni hrvatski svećenici Zagrebačke biskupije ustanovili staleško-ekonomsko svećeničko udruženje pod imenom »Uzajamnost« i zatražili odobrenje ne samo civilne vlasti, nego i od Nadbiskupskog Duhovnog Stola, tj. Ordinarijata u Zagrebu. Ovaj je dao svoje odobrenje odlukom od 20. listopada 1920., br. 8666.

2. Slična su se svećenička udruženja iza toga isto pod imenom »Uzajamnost« ustanovila i po drugim biskupijama, vazda s odobrenjem crkvene vlasti. Tako je na pr. šibenski biskup mons. Jeronim Mileta svojom odlukom od 31.XII.1936. K. br. 5279/36. odobrio Pravilnik za osiguranje svećenika Šibenske biskupije u bolesti i starosti.

3. Još ističem da ja splitski biskup mons. Filip Nakić svojom odlukom od 19.VI.1899. K. br. 2342 odobrio »Pravilnik svećeničke pripomoćne zadruge za svećenike Splitske biskupije«.

Sve ove činjenice jasno dokazuju, da je Jugoslavenski episkopat vazda i za vrijeme -Austrije /kada je živio u Splitu mons. Nakić/ i za vrijeme bivše Jugoslavije imao istu praksu i držao se odredaba Sv. Stolice i da sa nije nikada to tražilo iz političkih razloga, naime radi čuvanja crkvene discipline. To isto radi i sada Jugoslavenski episkopat u našoj državi jedino i samo iz crkvenih razloga.

14. Presuda mons. Mihi Pušiću biskupu bračako-hvarsko-viškomu, 17. svibnja 1954.

Rasprava se je održala dne 27. svibnja 1954. pri Kotarskom sudu u Starigradu. Odmah u početku odvjetnik Dr. Marin Lemešić iz Splita predložio je, da se pročitaju dokumenti, koji dokazuju kako je njegov štićenik i prije rata i poslije rata bio protiv okupatora i radio za narod. Tome se je usprotivio državni tužitelj i Vijeće je odbilo taj prijedlog.

Na poziv suca uzima riječ biskup na obranu: iznio je razloge i činjenice gore navedene. A na to je uzeo riječ državni tužitelj, iznoseći razloge i već navedene u optužnici, naime da se je biskup zapriječivši slobodu udruživanja svojim svećenicima ogriješio o državne zakone i zloupotrijebio vjeru i Crkvu u političke svrhe. K tome je dodao da su najstrože kazne i mjere upotrijebili dalmatinski biskupi prema dotičnim svećenicima i time poslužili tuđinskim interesima. Među ostalim u svome govoru je spomenuo, da je biskup primio odlikovanje od Pavelića. Na ovaj govor drž. tužioca je replicirao branitelj preuzv. biskupa i potanje pravnim dokazima pobio sve točke optužbe i naglasio, da je biskup radio sve u granicama svoje biskupske vlasti i u crkvenom djelokrugu, u čemu je i po Ustavu slobodan. Između drugih jakih pravnih dokaza naveo je i slijedeće. Poznato je, da je Komunistička partija materijalističko-teistička i njezini članovi ne smiju vršiti nikakvih vjerskih dužnosti. Ako koji od članova to prekrši biva isključen iz Partije. Partija tu postupa pravilno po svojim internim propisima, koje slobodno prihvati član Partije. Pri tome ne će nitko kazati, da tim činom Partija priječi slobodu građanima. To isto vrijedi i u našem slučaju: Crkvena je vlast kaznivši nepokorne svećenike postupala po svojim propisima i potpuno u svom djelokrugu u čemu je po Ustavu slobodna, a sami svećenici su se toj disciplini Crkve slobodno podložili na dan ređenja. Ponovno je uzeo riječ optuženi preuzv. biskup i odlučno protestirao, da biskupi Dalmacije rade za tuđina. Tako isto glede svog odlikovanja sa strane Pavelića izjavio je:

»O tom mom odlikovanju nisam nikada bio obaviješten niti ga primio. Faksimil odlikovanja bio je tiskan u 'Slobodnoj Dalmaciji', br. 287 od 7. siječnja 1946., a original su našli na Banovini u Splitu. U toj povelji stoji napisano - kako se to može čitati u istome broju 'Slobodne Dalmacije', da sam bio odlikovan 'veleredom sa zvijezdom za izvanredne zasluge za vrijeme tuđe okupacije od travnja 1941. do danas', to jest do 10.9.1953. koji nadnevak nosi ta povelja. To je očiti dokaz, da sam radio protiv okupatora i za narod.«

Sud je osudio preuzv. biskupa na globu od 40.000 Din. ili 200 dana zatvora.

Zahvaljujemo čitateljici i štovateljici bl. Alojzija Stepinca Tereziji Daljev iz Zagreba koja je Postulaturi proslijedila molitvu »Stepinčeve krunice«. Budući da je odobrenje službenih molitava u nadležnosti Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu, Uredništvo ne može spomenutu molitvu objaviti niti joj dati službeni značaj, ali je čitateljici i onima koji već takvu krunicu mole srdačno preporučujem.

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojemu je opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću. Blaženik je u potpunoj tajnosti na novu postaju križnoga puta u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. No, on je i tu bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Nalazimo ga i u pismu s. Franciski Dušić, provincijalnoj glavarici ss. Družbe kćeri Božje ljubavi.

Bl. Alojzije Stepinac za vrijeme sužanjstva u Krašiću

Krašić, 8. kolovoza 1958.

Časna majko!

Prošlo je već dosta vremena, otkad sam primio Vaše cijenjeno pismo sa čestitkom Vašom i Vaših sestara, kao i djece iz doma. Ali, što ćemo! Zdravlje nije dopuštalo da sjednem za mašinu. Ta bio sam na rubu groba, i kako je g. prof. Riesner izjavio našem župniku, medicina ne može naravnim načinom protumačiti, kako sam mogao ostati živ. Bit će dakle posrijedi izvanredni zahvat Božji po zagovoru Bogorodice. Ja nemam nikakve posebne želje za životom na tom svijetu. Ali, ako Bog dragi hoće da još životarim, neka bude volja Njegova.

Srdačna hvala na čestitci, srdačna hvala na molitvama! Nisam ni sada još oporavljen i tko zna, hoću li uopće ikada biti sposoban za službu, ali eto, nešto ipak mogu. To je prije svega ono, što mi je najteže bilo, naime da mogu opet služiti svetu Misu za svoje vjernike, kao što me obvezuje crkveni zakon, a što nisam mogao nekoliko tjedana. Došao je po dva puta i recidiv, makar druge vrste (operacija na nozi itd.) ali, kako velim, sada mogu u crkvu, da služim svaki dan svetu misu. Ja nisam nikoga tražio za pomoć, ali Bog je u svojoj dobroti dao, da su dozvolili dolazak č. s. Izidori, dobroj bolničarki, koja je dan i noć bdila, da mi ništa ne uzmanjka, što bi moglo pripomoći zdravlju i podijelila mi barem stotinu svih mogućih injekcija umjesto liječnika, za koje je ipak pretegotno svaki čas dolaziti u Krašić, premda su rado dolazili i nikada nisu htjeli nikakve nagrade za svoj trud.

Međutim, neka sve moje nevolje nikada ne smetu ni Vas ni Vaših kćeri, a isto tako nikoga od katolika. Crkva se Božja ne upire na mene (jer bi već davno propala) nego na neumrlog Boga i Spasitelja našega Isusa Krista. To je, što zaslijepljeni neprijatelji ne će da razumiju, i to će biti njihova propast, ako ustraju u svojoj zloći. Eto, baš smo prekjučer slavili svetoga Siksta Papu, sada svetog Lovru mučenika, koje je uz stotine drugih dao pogubiti rimski car Valerijan. Prošlo je hiljadusedamstotina godina od tog događaja. Gdje je Valerijan? Već je na tom svijetu primio plaću za svoju bezbožnost, jer je zarobljen od Perzijanaca morao služiti kao podnožak, da se perzijski kralj preko njegovih leđa penje na svoga konja, kad je htio uzjašiti, a nezahvalni sin poganin nije dao ni pare za otkup očev iz ropstva, gdje je i umro. A Siksta, Lovru, Ciprijana, onih 350 što ih je dao podaviti u živom vapnu i bezbroj drugih slavimo danas kao mučenike i sjati će kroz sve vjekove kao zvijezde na nebu. Kako je velik i vjeran Bog naš! Pa da uz takvog Boga strepimo pred zemaljskim crvićima, stopot slabijima i jadnijima i od Valerijana? To bi bila velika sramota za Boga našega i Spasitelja Isusa Krista, koji nikada nije ostavio na cjedilu nikoga, koji je u Njega stavio svoju nadu. Ostanite dakle i dalje čvrste i pune pouzdanja u Boga. Vrijeme radi za nas, a ne za neprijatelje Božje. Bogu hvala, na sve se strane u našem ubogom narodu pokazuju znaci unutarnjeg preporoda, a

koliko mogu vidjeti iz svoje osame i čuti, rastu i dobra redovnička i svećenička zvanja, za koja toliko molite.

Nastavite i dalje! Ponovno i ponovno naglašujem, da pobjede Crkve Božje u ovom hrvanju ne može osujetiti ni svijet ni pakao. Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu Vama i svima sestrama

+ Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački[1]

1 Alojzije Viktor STEPINAC, *Pisma iz sužanjstva (1951.–1960.)*, Zagreb, 1998., str. 291.–292.

* S. Franciska Dušić u Granešini zbrinjava djecu koju je sestrama Družbe kćeri Božje Ljubavi povjerio Caritas Zagrebačke nadbiskupije

25. III. 1954.

Danas je »Marijin dan svećenika«. Pozvao sam vjernike, da danas prikažu sv. Pričest za svećenike i pripravnike. Eminencija je ispovijedao 2 i pô sata, Šimecki sat i pô, a ja iza sv. mise (svi zajedno). Poslije podne je sv. Getsemanska ura klanjanja. Svijeta mnogo.

– »Baš mi je drago, da se toliko ljudi odazvalo. To nas drži. Od sada, kad je zima popustila, ispovijedat ću svake nedjelje, blagdana, prve petke, a i inače, kada bude trebalo. Vjernici to sigurno očekuju, pa zar da im to uskratimo!?«

* * *

Gospodin Radoš poslao nam iz Amerike dvije fotografije, kako sjedi kod nas u kancelariji za stolom sa Eminencijom i sa mnom. Piše, da ako sretno primimo te slike, da mu javimo. Pravo pita, jer pisma i pošiljke zadnjih tjedana ne primamo.

* * *

O. Vanino, D. I. piše, da Radio London na engleskom javlja ovih dana, da je Sv. Otac dao neku instrukciju za buduće konklave i tu spomenuo kardinala Stepinca. Njega na neki način predlaže za budućeg papu. Eminenciju je to uznemirilo, pa reče:

– »Čemu lansiraju ovako neosnovane stvari. Ta dobro ja poznam Sv. Oca i ne vjerujem, da bi on išao nešto takova poduzeti i teško bolesnog čovjeka staviti na takav položaj. Jedva me istrgnuli smrti, pa zar sada, da se takova što dogodi! To je gotovo nemoguće. Može Gospodin iz kamena podići djecu Abrahamovu. Mogao je Balamovu magaricu naučiti da govori, pa bi i meni pomogao, o tome nema dvojbe! Ali – čemu to? – Kada bude prilika, oprat ću ja glavu Cecelji za ono što je napisao u Glasniku, da me Sv. Otac naziva najvećim prelatom Crkve. Uvjeren sam, da Sv. Otac ne bi išao govoriti takova što. Mora da je Cecelja čitao izvještaj dr. Lawrencea i Ružića o razgovoru sa Sv. Ocem. Tu je i sâm dr. Ružić malo nategno riječi Sv. Oca, a Cecelja pak do kraja. No, zanimljivo je, što ste mi kazali neki dan kako su se policajci izražavali kod Livajušića. Kako su ono rekli: 'Ne bi bilo dobro, da Papa sada umre. Izabrali bi Stepinca Papom, pa što smo onda mi?' Nije li to u vezi s onom londonskom vijesti? – Bilo kako bilo, mi ćemo dalje moliti i čekati.«

28. III. 1954.

Dr. Bogičević, dr. Popović, Pišonić, Stella. Istražuju krv Eminenciji. Stanje je dobro. Liječnici pričaju kako je nastalo upravo užasno stanje povodom provedbe naredbe o stanovima. Silan revolt. No – uzalud!

Rekao sam kasnije Eminenciji, kako je zanimljivo, da su svi staleži protiv režima, vanjski ih svijet s prezirom prima, ekonomski doživljavaju krah, nitko, a najmanje samo režimlije, nisu zadovoljni, pa ipak režim je tu! Na to će Eminencija:

– »Tu se baš sada vidi očita kazna Božja. Kao da se Gospodin Bog upravo narugao oholim i nadutim liberalima, koji su tako prezreli i otvoreno se borili protiv Crkve, kad je ona opominjala na opasnost, koja im prijeti. Danas beru plodove svoga mišljenja i prljavog posla. Gospodin Bog se ne da ismjehivati.«

30. III. 1954.

Vraćajući se sa hodnika u mraku u svoju sobu, prerano je

skrenuo na desno, pa je u mraku odletio upravo preko polovice stuba i zaustavio se kod prozora na stubama. Srećom ostao je na nogama i ništa mu se nije dogodilo. U to sam vrijeme molio sa časnim sestrama krunicu. Čujem buku, izletim van na hodnik, i tu mi ispriča taj slučaj.

– »Zamislio sam se nešto i tako sam poletio preko stuba. Padajući jednom sam se okrenuo za 360° idući prema dolje i to tako silnom brzinom, da sam se u momentu našao usred stubišta. Sva je sreća da nisam pao ili možda rukama upro u prozor, jer bih lako razbio staklo i ranio ruke. Da sam u onom naglom padu pao dolje, lupio bih glavom i možda bih na mjestu ostao mrtav! Nije li to djelo anđela čuvara? A i Bogorodica je pomogla. Kako je divan i velik, kako je dobar dragi Bog! Kako samo divno znade opomenuti čovjeka: 'Pazi i budi spreman! Spremaj se, jer dolazim.'«

31. III. 1954.

Preuzvišenog Garkovića oplijenili radi poreza. Uzeli mu novac za primljene intencije, radio, gotovinu biskupije, crkvene svijeće i sl. Miran je. Još je mirniji, kad je baš tom zgodom primio pismo od Eminencije. To ga je još više ojačalo. S pravom govore i svećenici i laici: »Da nema Eminencije, tko zna, kuda bi već sve krenulo!«

1. IV. 1954.

Pokusi sa hidrogenskom bombom uznemirili su svijet. Gledajući to Eminencija, pa onda silnu pokvarenost, te spremanje jednih i drugih na obračun, reče:

– »Iz svega vidim, da idemo prema jednom završetku. Da li će to biti rat ili nešto drugo, to ne znamo.«

2. IV. 1954.

Prvi je petak. Lijepi broj župljana započeo je veliku devetnicu spasa. Eminencija ispovijeda od 5 do 8 sati ujutro!

***

Jučer sam bio u Karmelu u Brezovici. Tu se uistinu mnogo moli i žrtvuje za Eminenciju. Časna majka mi je rekla, da se nada, da će doći novi biskup, da vodi upravu Nadbiskupije. Mi se molimo – rekla je, da bi taj bio dr. Šeper, dr. Nežić ili dr. Kranjčić.

3. IV. 1954.

Iznenada dolaze dr. Bogičević, dr. Popović, Pišonić, Stella. Izvadili Eminenciji ¾ l krvi. U nepunoj godini dana izvadili mu već 6 l krvi. Zdravlje se pogoršalo.

* * *

– »Izgleda, da predstoji opet ofenziva sa porezom na svećenstvo i na crkve. Neka samo nose. Bog će providjeti.«

5. IV. 1954.

U petak 2. o. mj. bio je dr. Žuvić, otac, majka i sestra Gjuranova u posjetu zatvorenom Gjuranu. Dosta je dobro. Duševno je jak. Vjerojatno će ga dobiti da izađe iz tog zatvora i da ga prebace u bolnicu. Eminenciju veseli ta vijest, pa veli:

– »Bogu hvala, nisam uzalud služio za nj sv. Misu!«

7. IV. 1954.

Danas sam u Draganiću na korizmenoj ispovijedi. Vlč. Starčević mi priča, kako je jedan njegov župljanin bio mobiliziran krajem prošle godine u vezi s Trstom. Od vlasti je primio paket. Začudio se kad je na jednom zamotaju našao ime kardinala Stepinca!

* * *

Danas je Eminencija primio poštom iz Amerike *Glasnik sv. Antuna*. – »Pročitao sam ga – veli – on. Ima tu veselih, ali i bolnih stvari. Naši su vani nesložni. Krnjević se dobro drži. On ili koje lice s njim u vezi možda bi najzgodnije moglo sjediniti različite sadašnje frakcije. Jasno je, da HSS ne bi više nastupio s onakvim programom kao nekada. Bilo je tu štošta, što nikada nisam odobrio. Ja sam inače – mogu reći – s Mačekom bio uvijek u najboljim odnosima. No, 1938. g. kad sam glasovao, javio sam mu, da nisam glasovao za HSS, nego za hrvatsku stvar!«

Impressum

Časopis **Blaženi Alojzije Stepinac** (skraćeno: Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. XXII. (2015.), 10. svibnja Broj 2. • **Cijena**: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD • *Glasnik* izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara. • **Izdavač**: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18 – p. p. 949 10001 Zagreb

Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb

Adresa uredništva: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb; **telefon i faks: (01) 4814920**
Spomen-zbirka iz ostavštine bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 4894879 ili

e-mail adresa: jbatelja@gmail.com **Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi »čudo«, »svetost«, »svetac« i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva.**

Lektura: akad. Ante Stamać, Marina Čubrić, prof. **Tisak:** DENONA

* Hodočasnici pobožno sudjeluju u misnom slavlju u crkvi Presvetoga Trojstva u Krašiću, 10. veljače 2015.

STEPINČEVO 2015.

* Mons. Juraj Jezerinac predvodi večernje euharistijsko slavlje u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva u Krašiću, 10. veljače 2015.

* Mons. Ante Ivas, biskup šibenski, predvodi euharistijsko slavlje u župnoj crkvi u Srimi, posvećenoj bl. Alojziju Stepincu, 10. veljače 2015.

* KUD »Lipa« iz Slavetića uzveličalo je predstavljanje knjigâ koje je Postulatura priredila za Stepinčevo 2015.

Najmlađi Hrvati na proslavi Stepinčeva u Clevelandu, 10. veljače 2015.

Mons. Valentin Pozaić predvodi euharistijsko slavlje na Stepinčevo 2015. u koprivničkoj župi bl. Alojzija Stepinca

Zbor mladih u župi bl. Alojzija Stepinca u Dugoj Resi posebnim se programom pripremao za proslavu Stepinčeva 2015.

Mons. Antun Škvorčević, biskup požeški, propovijeda u Stražemanu na Stepinčevo 2015.

Hodočasnici iz Karlovca i Duge Rese u devetnici hodočaste u Krašić